

KRISLAI

Tai Jau Po Sventės.
Ką Švečas Sakė Paukščiu.
Jis Pamilo Mus, O Mes Jį.
Bet Ką Sako "Anie"?!
Rašo R. Mizara.

Perpildyta buvo didžiulė Labor Lyceum svetainė žmoniškis.—tarytum ji plis. Ir tie žmonės, — kultūriški žmonės, — mokėjo įvertinti kiekvieną programos pildytojo žodį, žes-tą bei mostą.

Kol artistas dainavo, šoko arba pianą skambino, publikoje viešpatavo grabinė tyta, bet kai tik jis arba ji pabaigė savo "dalį", tai salė skendėjo aplodismentų audrose.

Sitai kelias žodžias galima apsaityti mūsų dienasčio koncertas, įvykęs pereiną sek-madienį Brooklyne.

Jis buvo didelis, gražus, smagus. Jeigu šiegtis iš kitų miestų svečių buvo mažiau, kaip kitais metais, tai už tad vietinių, brooklyniečių, suėjo kur kas daugiau.

Buvęs "Laisvės" redaktori-us, Vincas Paukštys, priėjo prie šitų žodžių rašytojo ir sako:

—Kadaise kalbėjaisi su garsiuoju ukrainiečių daininiku, Šveču, kuris neseniai mirė. Aš jam sakiau, kad negaliu pamėgti pijano muzikos; ji man nesuprantama. Švečas atsakė: "Pabandyk, nueik į koncertą, kur pianą skambins žymiausias pianistas — virtuo-zas. Jeigu ir tuomet tau ji vis nepatiks, tai kas nors negero bus su tavimi, o ne su piano menu." Dabar, — baigė V. Paukštys, — išklauses prof. Bacevičiaus skambinimą, aš piano meną ant syk pamė-gau. Jis manę pasigavo...

Tatai, ką sakė V. Paukštys, sakė daugelis koncerto dalyvių, prisipažindami, kad prof. Bacevičiaus meistriškumas su-žavėjo juos piano muzika.

Bet prof. Bacevičiaus mūsų koncerte tik nedidelį mostą padarė, praverdamas mums duris į pianinio meno grožį. Jis čia netgi savo kompozicijų neskambino — tenkinosi Rachmaninovu, Čiurlioniu ir kitais.

Prof. Bacevičius pilname efekte pasirodys savo koncer-te, kuris įvyks lapkričio 28 d. Garsioje muzikos šventovėje, Carnegie Hall, New Yorke.

—Profesoriau, — užklaui-siau jo, — pirmą kartą mato-tie lietuvišką pramogą Wash-ingtono žemėje, — kokis įspū-dis? Ką manote?

—Viskas mane giliai suža-vėjo, — atsako jis. — Turite puikių meniškų talentų. O jų publikos kultūriškumas, jos mokėjimas įvertinti meną ma-ne nustelbia... Arba paimkim jūsų jaunimą—toks man-dagus,—tos jūsų mergaitės... Žmonės nepaprastai draugiški, nuoširdūs. Be to, tik da-bar pilnai matau, kokią įtaką lietuvių visuomenėje turi jūsų dienasčiai "Laisvė", ir kokių kultūringų žmonių jis pri-kaulejo.

Pamilo prof. Bacevičių mū-sų publiką, o jis pamilo ją!

Prof. Bacevičiaus asmenyje Amerikos lietuviai turi didelį kultūros pilorių ir jie tuomi didžiuojasi.

Atvykęs į Ameriką koncer-tuoti, jis tik naudos tegali pa-daryti lietuvių vardui svetim-taučių akyse. Jis niekam ke-lio neperžengė, nieko niekam blogo nepasakė ir nepadarė.

Bet žiūrėkit, ką daro fašis-tai, socialistai! Pirmieji ji skundė Amerikos valdžiai ir darė viską, kad prof. čion negalėtų kojos iškelti. Antrie-ji šmeižia šį talentingą artis-tą per savo laikraščius. Net ir "LSS" sekretorius Buivydas per "Keleivį" paleido savo lie-zuvį prieš profesorį!

Kam tas triukšmas?
Tik dėlto, kad prof. Bace-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Lai-svės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dien-raščiui.

No. 268 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Lapkričio (Nov.) 13, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII.

W. Willkie Šaukia Abelnai Remt Prezi-dentą ir Angliją

New York. — Buvęs re-publikonų kandidatas į pre-zidentus W. L. Willkie atsi-šaukė į milijonus savo rėmė-jų, kad per ketverius metus iki sekamų prezidento rin-kimų jie veiktų tikslai kaip "ištikima" prezidentui Roo-seveltui "opozicija". Willkie ragino republikonus padėt prezidentui stipriai apgink-luot Ameriką ir duot Ang-lijai visokios galimos "me-džiaginės ir ginklų pagal-bos, bet tinkamai atsižvel-giant į mūsų pačių apsigy-nimo reikalus." Willkie va-dino Angliją "demokratijos gynėja."

Willkie šaukė republiko-nus užmiršt rinkimų kam-panijos "kartumus" ir pa-reiškė:

"Mes išrinkom Frankliną Rooseveltą prezidentu. Jis yra jūsų prezidentas. Jis yra mano prezidentas. Mes visi privalome gerbt jį dėl jo užimamos aukštos vie-tos. Mes remsime jį geriau-siomis savo pastangomis naudai mūsų šalies."

Willkie atrado, jog Roo-sevelto valdžios reikalavi-mas tuojuo po rinkimų, kad kongresas leistų užtraukti valstybei dar 16 milijonų do-lerių paskolos prie jau esa-mų 49 milijonų dolerių skolų, tai gali būt pavojingas dalykas ir nupuldyt dolerio vertę, pabrangint gyvenimą ir pakenkt biznui ir nuosa-ivybei. Jis priminė, kad ir įvairiose kitose šalyse pini-gų vertės nupuldytas reiš-kė "finansinį tų kraštų su-smukimą ir diktatūros pa-kilimą" tenai. Willkie siūlė šitokius žingsnius, kad to išvengtų:

"Visos federalės valdžios išlaidos, apart šalies gyny-mo ir reikalingų pašalpoms išlaidų, turėtų būt apkarpy-tos iki gyvo kaulo; "Statymas naujų fabri-kų ir naujos mašinerijos de-lėi šalies gynyimo turėtų būt, kiek tik galima, atliekamas privatinio kapitalo... "Turėt būt įvesti nauji taksai, idant tuojuo kaip galint pilniau apmokėt val-džios išlaidas; "Sumažint valdiškų su-varžymus" privatiniam biz-niui..."

London, lapkričio 12.—Anglai praneša, kad jie ties Londonu nušovė 13 italų or-laivių ir 12 vokiečių; o an-glų žuvę tik 2 orlaiviai.

ORAS.—Šį trečiadienį bus šaltoka.

vičius mano, jog Lietuvos vi-suomenė gerai padarė nuvers-dama fašistinį režimą ir pra-dėdama naująjį gyvenimą ta-rybų santvarkoj!

Būk tu šiandien gambiausias žmogus, būk tu daugiausiai lietuvių tautai nusipelnęs, bet jei tik tu pasakysi, kad Lie-tuvos liaudis gerai padarė

Graikai Veją Italų Armiją Toliau per Sieną į Albaniją

Bet Italai Sako, kad Jie Išmušę Graikus iš Kai Kurių Kalvų ties Koritza, Albanijoje, 10 Mylių nuo Sienos

Graikai Praneša: Athenai, Graikija, lapkri-čio 12.—Graikai visu šimto mylių frontu stumia italų armiją atgal. Užnugarinės italų dalys, bombarduoja-

mos anglų ir graikų lakūnų, sumišusiai bėga. Sakoma, kad naujasis italų koman-dierius generolas Soddu įsa-kė visai savo kariuomenei pasitraukti atgal į Albaniją, idant ten perorganizuot italus ir priruošt juos nau-jiem žygiam prieš Graikiją.

Rado Juozo Kazlau-sko Lavoną; Jo Gal-va Tolyn Nušauta

Flemington, N. J.—Du medžiotojai rado krūmuose lavoną Juozo Kazlauskio, griovyje netoli buvusios jo farmos Higginsville. Šalia kūno rastas dvivamzdis šruotinis šautuvas, bet gal-va—gana toli nuo kūno. Po-licija spėja, kad jis vienu sykiu iš abiejų vamzdžių šovė sau į kaklą, ir šūvio smarkumas nunešė jo gal-va. Kitas spėjimas, tai kad Kazlauskas buvo kenų kito nužudytas.

Simtas policijos ir pilie-čių nuo rugsėjo mėnesio jieškojo Juozo Kazlauskio ar jo lavono. Jis buvo įtaria-mas, kad gal jis nužudęs ki-to farmerio sūnų Julijų Nor-wich'į.

Iš J. Kazlauskio buvo at-imta farma už skolas. Bu-vo šnekama, jog Kazlauskas nužiūrėjęs, kad Norwich'iai prisidėję prie farmos atėmi-mo iš jo.

Rugsėjo 18 d. buvo rasta naujojo Norwich'io la-vonos įgrūstas į šulinį; 10 dienų vėliau kas tai šovė per Norwich'į namo langą į vidų.

Juozas Kazlauskas buvo 54 metų amžiaus ir sakoma, kad visai vienas gyvendav-ęs. Kaimynai vadindavę jį "pamišusiu pustelninku."

20 ŽMONIŲ UŽMUSTA FAB-RIKO EKSPLOZIJŲ

Woodbridge, N. J., lapkri-čio 12.—Perkūniška eksplo-zija fabrike geležinkelio bė-gių, "torpedų" ir kitų signa-lų užmušė "apie 20 vyrų ir moterų" ir didelį skaičių su-žeidė. Sprogimas buvo toks smarkus, kad išbyrėjo daug langų Bayonneje, už 15 my-lių nuo Woodbridge, ir pa-kėlė oran kai kuriuos auto-mobilius Staten Islande, už kelių mylių nuo eksplozijos vietos.

įsisteigdama tarybinę santvar-ką ir susijungdama su SSSR tautų šeima, tai socialistai, fašistai ir kunigų spauda tave visai išdėrgs, iškanaveiks.

Žinoma, daras visuomeni-ninkas arba kultūrininkas to niekad nepasivys; jis tik nusi-spsaus, bet savo darbą varys pirmyn.

V. M. MOLOTOVAS Sovietų komisarų pirmininkas, kuris dabar lankosi Berlyne.

Sovietų Komisarų Pirmininkas V. M. Molotovas Berlyne

Berlin, lapkričio 12.—Ši rytą atvažiavo traukiniu į Berlyną Viačeslavas M. Mo-lotovas, Sovietų Sąjungos komisarų pirmininkas ir už-sienių reikalų komisaras.

(Radio žiniomis su Mo-lo-tovu atvyko į Berlyną apie 30 specialistų: kitų komisa-riatų narių, pramonės ir prekybos žinovų ir tt.)

Geležinkelio stotis, į ku-rią atvažiavo Molotovo traukinys, buvo papuošta sovietinėmis vėliavomis su Kūjo ir Pjautuvo ženklis.

Molotovą pasitiko genero-las Keitel, galva vokiečių armijos generalinio štabo; įvairūs Vokietijos ministe-riai ir kiti aukšti valdinin-kai. Tarp Molotovą pasi-tikusiųjų ir sveikintusių buvo ir atstovai Kinijos, Turki-jos, Japonijos ir kai kurių kitų kraštų.

Pagerbt Molotovą ir jo draugus, vokiečiai suruošė šaunų savo armijos paradą Berlyne.

Vokiečių spauda rašo, kad Molotovo atsilankymas į Berlyną yra Sovietų Są-jungos atsiliepiamas į per-nykščią Vokietijos užsieni-rio ministerio von Ribben-tropo atsilankymą į Mask-vą.

Oficialiai nepaškelbta, apie ką Vokietijos vyriau-sybė tarsis su Molotovu, kuris Berlyne būsiąs tris dienas. Bet numatoma, kad bus tariamasi šitokiais klaui-simais: prekyba tarp Vokie-tijos ir Sovietų Sąjungos, kaimyniški santykiai tarp šių dviejų šalių ir nusiteiki-mas kas liečia Turkiją, Ru-muniją ir kitus Balkanų kraštus.

NEBUS TEISIAMAS, KAD LAIKĖ 7 METUS MYLI-MOS KUNĄ PAS SAVE

Key West, Florida.—Se-nas vokiečys mokslininkas Karl Tanzler von Cosel ne-bus teisiamas už tai, kad jis andai paėmė kūną savo my-lėtinės Elenos H. Mesos iš jos kapo-koplytėlės ir sep-tynis metus išlaikė tą kūną

Rooseveltas Sako: Pavergtieji Sukils Prieš Diktatorius

Prezidentas Teisina Amerikos Dalyvavimą Praeitame Kare; Jis Vadina Angliją Taipgi Kovotoja už Demokratiją

Washington. — Preziden-tas Rooseveltas 22-jų metų sukaktyje nuo praeito karo paliaubų padėjo vainiką ant Nežinomojo Kareivio kapo istorinėse Arlingtono kapi-nėse ir paskui pasakė kalbą, kur pabrėžė, kad Amerika ir praeitame pasauliniame kare kovojus už demokrati-ją. Apie Angliją jis kalbė-jo kaip apie kitą kovotoją už demokratiją ir už "nau-ją amžių tvarką." Preziden-tas vadino nepatriotiškais tuos žmones, kurie teigia, kad praeitame kare ši šalis gynė pelnus Wall Stryto pi-niguosčių ir amunicijos fa-brikantų. Jis, be kitko, sa-kė:

"Už šimto metų nuo da-bar istorikai pasmerks tuos kritikus kaip menkčius ir neteisingus.

"Praeitais pasaulinis ka-ras išlaikė naują tvarką, demokratiją, bent per 20 metų, ir jeigu 1918 metų 'ašis' (Vokietija ir Austri-ja) tada būtų laimėjus per-galę, tai demokratijos gyny-mas 1940 metais būtų visai negalimas.

"Amerika didžiuojasi, kad dalyvavo tame kare už de-mokratiją... "Bent aš netikiu, kad pa-saulis persimes į naujovišką pavidalą senoviškos ver-gijos ar pereinį ir valdžią šiandieninės baudžios (fe-odalizmo) ar pasiduos nau-joviškiem imperatoriam av-diktatoriam ar šių dienų oligarcham" (keliese val-dantieji tulus kraštus).

"Prieš juos sukils patys žmonės paminti po jų pa-du."

Prez. Rooseveltas pridū-rė, kad ir "sutrėmptų ma-

žesniųjų tautų žmonės" žvelgia į Ameriką, jieškoda-mi čia vadovybės, kaip to tautos galėtų iš naujo at-steigti "demokratinį gyve-nimo būdą prieš diktatūrą."

11 Pavargėlių Nu-nuodyti Salaveišių Armijos Blynais

Pittsburgh, Pa.—Vienuo-lika pavargėlių mirė nuo blynų, kurių užvalgė pus-ryčiams Salaveišių Armijos labdaringame centre lapkri-čio 11 d. Kiti 45 pusrėčiau-tojai skaudžiai apsirgo.

Gdytojai atrado, jog bu-vo imaišta nuody tarako-nams naikinti i miltus, iš kurių tie blynai iškepti. Pusrėčiai buvo duodami ne-mokamai.

Kai kurie valgytojai čia jau prie stalo nuvirto. Tik keturi, kurie neragavo bly-nų, o valgė kitką, išliko gy-vi ir sveiki.

Apsinuodijo ir virėjas Ar-thur Wilson, tų blynų ke-pėjas.

Pirmesnis virėjas buvo pavarytas iš darbo trys sa-vaiteis atgal. Jis išėjo gru-modamas atkeršyt, kaip da-bar policijai sako vienas iš Salaveišių Armijos viršini-kų.

Manoma, kad pirmesnis virėjas tyčia įmaišė 10 sva-rių tarakonų nuodų į sta-tinę miltų, iš kurių buvo ke-pami blynai. Policija jieško šio virėjo.

Anglų Lėktuvai Bombardavo Italų Laivyno Stotį

Roma, lapkričio 12.—An-glijos orlaiviai užpuolė svar-bią italų laivyno stovyklą Tarante ir sunkiai sužeidė vieną italų karo laivą, kaip praneša italų komanda; bet italai nušovė žemyn 6 iki 9 anglų orlaivius.

Italų submarinai torpedo-mis pavojingai sužeidė vie-ną didelį anglų karo laivą ir nuskandinę du prekinius jų laivus.

Francijos Premjeras Norjs Karaliaus Valdžios

Roma. — Žmonės artimi Italijos karaliaus šeimynai tvirtina, kad dabartinis Francijos valdovas, ministe-ris pirmininkas Petain pa-geidauja atsteigt karaliaus valdžią Francijoje. Tą pagei-davimą jis išreiškė ir laike savo pasikalbėjimo su Hitle-riu.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stag 2-3878

President Jos. Kalrys
Secretary-Treasurer J. Gasunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.25
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$5.50
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Neville Chamberlain

Buvęs Didžiosios Britanijos ministerių pirmininkas, Neville Chamberlain, numirė. Jis numirė tuo laiku, kai vokiečių orlaiviai Anglijos sostinę, Londoną, vertė į griuvėsių krūvą. Jis numirė, kai milijonai Anglijos darbo žmonių vaitojo skurde ir baimėje, pastatytoje prieš jų akis karo, kurį Chamberlainas padėjo sukurti. Chamberlainas numirė, kai didesnė pusė Europos skendėjo karo liepsnoje, o likusioji kapitalistinė Europos dalis su baimė laukia, kada ir ją užklups toji baisioji ugnis, kurią Chamberlainas padėjo sukurti.

Chamberlainas buvo simbolis Anglijos reakcinių klikos, kuri šiuo metu stovi pavojuje, bet kuri iki šiol valdė Didžiosios Britanijos Imperiją ir norėjo, kad visas pasaulis tarnautų tikslai jai, Britanijos Imperijai, o per ją—tai klikai, kurią Chamberlainas atstovavo.

Mažosios tautos ir visi darbo žmonės, kurie karo nekentė, ilgai su šlykštumu Chamberlaino vardą prisimins, kaipo žmogaus, kuris daugiausiai "pasidarbovo" jų nenaudai, jų nelabai.

Jeigu buvo žmogus, kuris kada nors yra daug "pasidarbovo", karui, tai Chamberlainas gali būti pirminis, gavęs už tai visus kreditus.

Ištikimai dirbdamas senajam pasauliui,—išnaudojimo ir tautų pavergimo pasauliui,—Chamberlainas baisiai neapkentė naujojo pasaulio—Sovietų Sąjungos. Darė jis visokius sąmokslus, visokius planus, visokias kombinacijas, kad tik kaip nors tąjį naująjį pasaulį sunaikinti, kad jis, mirdamas, galėtų matyti atsteigtą senąją santvarką ten, kur žydi socializmas. Bet to padaryti jam nepavyko. Jis pats užmerkė akis, tarytum rodydamas pasauliui, kad ir toji klika, toji klasė, kuriai jis taip ištikimas buvo, turės užmerkti akis, turės užleisti vietą naujam pasauliui!

Neapykanta Sovietų Sąjungai paakstino Chamberlainą padaryti Munchio išdavystę, kuria buvo sunaikinta Čechoslovakija ir kuri paskubino antrojo imperialistinio karo pradžią.

Chamberlainas mirė. Verkia jo senasis pasaulis. Verkia jo ir socialistų lyderiai. Bet jo nesigailės naujasis pasaulis. Jo nesigailės vaitojantys ispanų tauta, etiopai, čekai, lenkai,—jo nesigailės karo konvulsijose besiraitanti žmonija.

Chamberlainas Hitlerį apginklavo. Chamberlainas išaugino fašizmą. Chamberlainas—vyriausias Munchio didvyris. Chamberlainas organizatorius karo prieš Sovietų Sąjungą. Chamberlainas mirė. Mirs ir jo klasė—išnaudotojų ir vergėjų klasė. Žlugs ir jo apginkluotas fašizmas. Naujas pasaulis, naujoji santvarka, kurioje bus patys darbo žmonės šeiminkai, pasaulį pasiims savo rankosna ir jame kurs laimingą, be karų ir išnaudojimo gyvenimą.

Žudeika, kuris Turės Išduot Atskaitą Prieš Liaudies Teismą

Nors jau pas mus buvo rašyta apie Suvalkijos ūkininkų šaudymą 1935 metais, tačiau, mename, skaitytojai bus įdomu paskaityti žemiau telpantį dokumentą:

"1935 metais Suvalkijoje įvyko valstiečių sąjudis. Tų metų rugpjūčio 27 d. Veiveriuose buvo turgus ir Veiverių rinkoje buvo susirinkę apie 30 ūkininkų, kurie šnekėdavosi. Veiverių polic. nuov. virši-

ninkas Mikas Radzevičius, atėjęs į rinką su devyniais policininkais, įsakė ūkininkams per 3 minutes išsiskirstyti. Veiverių valsč. ūkininkas Kazys Kalašinskas Radzevičių paklausė: "O ką mes blogo padarėm, ko mums skirstytis?" Tada, nuov. v-kui Radzevičiui įsakius, Kalašinską puolė policininkai sumti, o šis, įsikibęs į barjerą, nesidavė suimamas. Policininkams pradėjus Kalašinską mušti guminėmis lazdelėmis, kiti stovėję ūkininkai šoko prie Kalašinskio ir nenorėjo leist jo sumti. Susigrūdus ūkininkams aplink Kalašinską, nuov. v-kas Radzevičius išsitraukė revolverį ir, nutaikęs į čia pat stovėjusį Veiverių v., Gustaičių k. ūkininką Juozą Gustaitį, be jokio išpėjimo paleido jam į krūtinę šūvį, kuris buvo mirtinas. Pažymėtina, kad Gustaitis Kalašinską sumti nekludė ir jis pirmuoju šūviu buvo nušautas kaip aktin-gas Veiverių apylinkės suvalkiečių sąjudžio dalyvis. Nušovęs Juozą Gustaitį, nuov. v-kas Radzevičius liepė policininkams šaudyti į kitus ūkininkus, ir jis pats į juos šaudė. Ūkininkai pradėjo bėgti, o į bebėgančius juos šaudė nuov. v-kas Radzevičius ir kai kurie policininkai. Čia pat Radzevičius su kitu policininku šaudė į bėgantį nušautojo Juozo Gustaičio sūnų, kuris buvo sužeistas ir nugriuvo prie plento į griovį. Pažymėtina, kad Radzevičius vis tiek šaudė ir į gulintį sužeistą Kazį Gustaitį, kuriam 4 šūviai pataikė į kojas, bet jis laimingai išliko gyvas. Pet tą patį ūkininkų šaudymą bėgant buvo sužeistas ir Stasys Veiverys, kuris, būdamas sužeistas sukniubo toliau už rinkos, ant vieškelio. Čia policininkas, pribėgęs prie sužeistojų ir gulinčio Stasio Veiverio, dar į jį paleido mirtinus šūvius, nužudydamas jį. Stasys Veiverys, Veiverių valsč. Pavėmonių km. ūkininko sūnus, buvo tik ką atitarnavęs kariuomenėje. Be to, dar buvo sunkiai sužeisti keli ūkininkai, kurie po Veiverių įvykių buvo atvežti ir paguldyti Kauno valst. ligoninėje.

"Tada Veiveriuose policijos buvo nušauti: 1) Juozas Gustaitis, gyv. Gustaičių km., Veiverių valsč., ir 2) Stasys Veiverys, gyv. Pavėmonių km., Veiverių valsčiaus ir sunkiai sužaloti:

- 1) Juozas Pačiokas—Baltreliškių km., Veiverių valsč.,
- 2) Vaeiovas Mačys—Gustaičių km., Veiverių valsč.,
- 3) Juozas Bartninkas—Skriaudžių km., Veiverių valsč.,
- 4) Jonas Grincevičius—Gustaičių km., Veiverių valsč.,
- 5) Kazys Gustaitis—Gustaičių km., Veiverių valsč.,
- 6) Juozas Karčiauskas—Gustaičių km., Veiverių valsč., ir
- 7) Pranas Juodžbalis—Sabalinių km., Pakuonio valsč.

"Po šio įvykio nužudytojo žmona Gustaitienė 1935 m. rugsėjo 23 d. ir nužudytojo Stasio Veiverio brolis Juozas Veiverys 1935 m. lapkričio 7 d. padavė Marrijampolės apyg. teismo prokurorui skundus, prašydami į beginklius ūkininkus šaudžiusius policininkus patraukti atsakomybėn. Šie skundai buvo persiųsti į Suvalkijos sąjudžio dalyvių rengiamojo tardymo bylą, tačiau sąjudžio dalyviai Kariuomenės teismo buvo nubausti, o Gustaitienės ir Veiverio skundai buvo palikti be eigos.

"Š. m. rugpjūčio 14 d. Gustaitienė ir Veiverys vėl padavė skundą, ir pagal šį skundą 1940 m. rugpjūčio 29 d. pradėtas tardymas. Buvęs Veiverių polic. v-kas Mikas Radzevičius patrauktas atsakomybėn ir suimtas."

Šį dokumentą paėmė iš "Darbo Lietuvos" (iš rugs. 18 d. laidoš). Ką gi jis parodo? Jis parodo, kad naujoji Lietuvos vyriausybė areštuoja visus tuos, kurie smetoniškojo režimo laikais šaudė Lietuvos darbo žmones. O kai juos sureštuoja, tai Amerikos lietuvių fašistų, socialistų ir kunigų spauda šūkaloja apie "terorą."

Jei Mikas Radzevičius būtų suspėjęs pabėgti pas Hitlerį, tai Amerikos fašistai-socialistai ir kunigai dabar jam rinkytų aukas ir siųstų kaip nukentėjusiajam pabėgėliui nuo tarybų valdžios "teroro". Tokių pabėgėlių, kaip Radzevičius, Vokietijoje yra daug. Na, ir jiems Amerikoje dabar yra renkamos aukos! Renkamos aukos iš Amerikos lietuvių darbo žmonių!

Ar jūs kada nors girdėjote didesnę ne-tiesybę?!

Laiškas iš Francijos

Prancūzija, Carpiagne, 7-X-1940
Brangūs Draugai!

Šiandien mes jau esame kaip ir laisvi, pilnateisiai Didžiosios Sovietų Sąjungos piliečiai, aciu jos taikingai politikai ir teisingai diplomatijai, kuri taikingu būdu išgelbėjo ne tik mūsų tėvynę Lietuvą, bet taip pat ir kitas Pabaltės šalis nuo imperialistinio karo ir reacionierių jungo ir tuo pačiu paliosavo bukovinų ir besarabų tautas, suteikiant šių tautų darbo liaudžiai pil-

nas teises, o kas svarbiausia priglaidžiant po savo galin-guųjų sparnu ir tuo atidarant duris šių kraštų žmonėms gyvenantiems užsieniuose į laisvąją savo tėvynę. Šia laisve džiaugiamės ir mes buvusieji savanoriais Ispanijoje.

Pabaigoje rugsėjo mėnesio Sovietų Sąjungos diplomatas lankėsi Prancūzijos koncentracijos stovyklose ir pranešė mums linksmą žinią, kad virš minėtų kraštų žmonės yra pažinti Sov. Sąjungos piliečiais ir bėgyje kelių dienų bū-

sime repatriuojami į savo gimtuosius kraštus pirmuoju transportu. Ir vos praslinkus savaitei laiko, mes iš įvairių koncentracijos stovyklų tapome suvežti kaip ir perėjina-majį punktą, Carpiagne, netoli Marseilio miesto, iš kur netrukus vyksime savo gimtinėn.

Pirmuoju transportu išvažiuosime visi lietuviai, buvusieji savanoriais Ispanijoje, taip pat ir latviai, dalis estų, bukoviniečių ir besarabų.

Šioje stovykloje jau jaučiamės kaip ir laisvi, nes čia nėra spygliuotų vielų ir taip pat sargyba mus nesaugo. Maisto atžvilgiu irgi esame geriau ap-rūpinti, negu kad ankstybesnėse stovyklose buvome; o kas svarbiausia, tai, kad grei-tu laiku pereisime tiesiogin- nės Sov. S-gos atstovybės ži-nion, kuri mus visu kuo ap-rūpins koliai bus galutinai sutvarkytas mūsų išvažiavimas.

Taip, draugai, mūsų vargas stovyklose jau pasibaigė ir mūsų padėtis yra baigiama iš-rišti daug greičiau, negu kai kas kad manė ir neužilgo būsi-me savo laisvoje tėvynėje.

Linkime jums, draugai, kuogeriausio pasisekimo jūsų darbuose ir labai nuosirdžiai dė-kojame jums ir visiems mūsų rėmėjams, taip gausiai mus parėmusiems sunkiose mūsų gyvenimo valandose.

Linkėjimai nuo visų lietuvių.

Draugiškai,
A. Tamošiusnas.
Groupe de Repatriement
Bar. No. 8
Camp de Carpiagne
Cassis (B. de Rh.)
France.

REDAKTORIAI, Ar JUOKDARIAI

Ar žinote, kad yra Tarpe redaktorių Šaunių komedijantų, Klauų bei juokdarių?

Jie burnas atidarė Dabar labai plačiai, Priklaupia ir pritūpia, Vyniojasi kaip žalčiai.

Ilgais, plonais liežuviais Maldauja dolerių, Del šerimo peniukšlų— Lietuvos kraugerių.

Sovietam rodo špygą, Hitlerį garbina, I Vašingtoną neša Rooseveltui dovaną.

Cibuką prezidentui Užfundino todėl, Kad Lietuvoj fašizmą Jis jiem atsteigtų vėl.

Nesvarbu, kaip cibuką Rooseveltas įkainuos, Bet Lietuvos netur jis, Smetonai nebeduos.

Ragautis.

Laiškas iš Laisvos Lietuvos

Rug. (Sept.) 3, 1940
Rašo Zidoras Matiukas
Domininkui Matiukui
Phila., Pa.

Dusetos, Ežerėnų apskr.
Kaimas, Matiukai:—

Brangus broli, Domininkai:—
Šiomas dienomis apturėjau nuo jūsų net du laiškus. Pirmasis gana ilgai vaikštinėjo kelyje, paskutinis, tai beveik normaliu laiku aplankė mūsų gimtinę. Labai dėkui, kad mumi sveikini su nauju gyve-nimo tempu, o taipgi gerėjie-si mūsų naująja santvarka.

Brangus Domininkai, tu negali dar viso įsivaizduoti, koks mums valstiečiams šiandieną yra linksnumas, tai sunku čia visą apsaityti.

Turiu pasakyti, kad šiuo momentu mūsų vyriausybė da-ro visa tai, kas mums darbo žmonėms yra labai svarbu ir liečia mūsų visų darbo žmonių gyvenimą. Pagalvokite, kaip malonu, kad žmonija tapo vie-nu akimirksniu laisva ir be vieno kraujo lašelio,—tai čia didžiausia žmonijos istorija. Tas viskas įvyko tik dėka su-manųjų mūsų draugų politikų ir galingosios Raudonosios Ar-mijos. Kad jūs pamatytumėt, kokie tie yra žmonės, kurie mus šiandieną išvadavo iš ver-gijos. Tai iš tikrųjų turi gar-bingą pasaulyje vardą, pirmo-joj eilėj savo geru išauklė-jimu, mandagumu ir karakte-riškumu.

Šiandieną Lietuvoje daug-moje visi žmonės pergyvena didžiausią entuziazmą, net ne-gali tą visą išreikšti.

Mes jaučiamės, būdami ga-lingoj Tėvynėj, saugūs nuo vi-sokių paniekinių iš savvalios mažos engėjų saujalės,—nes

mūsų tauta šiandieną tapus galingosios Tėvynės lygiateisiu nariu, yra garantuota visai at-eičiai.

Iš kitos pusės, nuslopinta maža saujytė prieš stengiasi sudruminti vandenį verkdami ir krodokiliaus asaras berdami skleidžia visokius nepamatuotus gandus, bet mūsų vyriausybė be jokių nustojimų varo savo darbą ir jau daug yra nudirbus.

Pilnai mes esame užtikrinti, net visu šimtu nuosimėjų, kad mūsų gyvenimas visomis išga-lėmis—bus patikrintas ant vi-sados.

Taigi, brolau, aš manau, kad jūs tą gerai suprantate ir tuos visus žygius puikiai įver-tinate. Daug ką rašyti net nėra reikalo, nes kas minutė vis naujas pas mus tampa page-rėjimas.

Turiu pasakyti, kad nuo ner-vų sistemos ir kitų galų suiri-mo jau esame daug pagydyti ir ramiai po dienos darbų ga-lime naktį miegoti ir nesap-nuoti antstolio bei nuovado at-silankymo, o tą visą ligą per-davėm pilvūzams. Tegul jie da-bar paaimanuoja ir naktį ne-miega,—tai bus geriausia liaukų operacija nuo nutuki-mo. Ir tuomi baigiu. Sveiki-nu jus visus su visa mūsų šei-myna.

Tavo brolis, Zidoras.

London, lapkričio 11.—
Anglai sako, kad vokiečiai tik sužeidė, bet nenuskan-dino keleivinį-prekinį anglų laivą "Empress of Japan", 26,032 tonų įtalpos.

Dublin. — Airijos valdžia griežtai atsisakė priimt Anglijos karo laivus ar lėktu-vus į savo stotis.

Berlin. — Vokiečių ko-manda praneša, kad jų or-laiviai sėkmingai bombardavo anglų fabrikus Bir-minghamame ir Coventry ir priplaukė Liverpooly.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų.

"LAISVĖS" VAJUS

Buvo dvi dienos šventos — sekmadienis ir Karo Paliabų minėjimo diena. Mes tikimės, kad per tas dienas mūsų vajininkai bus pasidarboję savo dienraščiu daugiau. Bet žinių iš per šventes pasidarbojimo dar negavome ir todėl didelių permainų "punktuose" nėra. Šiuo metu mūsų vajininkai šitaip stovi:

	Punktų
K. Žukauskienė, Newark, N. J.	1021
K. Čiurlis, Bayonne, N. J.	924
P. Bokas, Waterbury, Conn.	812
J. P. Martin, Pittsburgh, Pa.	736
J. Bakšys, Worcester, Mass.	693
S. Tvarijonas, Detroit, Mich.	576
S. Petchulis, Mar Lin, Pa.	513
Philadelphijos Vajininkai	484
J. Jaskevičius, Hudson, Mass.	440
J. Matačiūnas, Paterson, N. J.	315
G. Shimaitis, Montello, Mass.	280
A. Klimas, Hartford, Conn.	254
J. Mockaitis, Bridgeport, Conn.	245
P. Žirgulis, Rochester, N. Y.	243
Great Neck Vajininkai	240
S. Penkauskas, P. Tamošauskas, Keturių Kolonijų Kapitonas	219
Baltimorės Draugų Kolektyvas	204
F. Abekas, Chicago, Ill.	184
J. Rudman, New Haven, Conn.	176
ALDLD 20 kp. Binghamton, N. Y.	168
Grand Rapids Vajininkai	162
A. Balčiūnas, Brooklyn, N. Y.	156
A. Gudzin, Schenectady, N. Y.	154
B. E. Senkevičienė, Easton, Pa.	143
O. Vilkaitė, W. Hartford, Conn.	128
F. Gervickas, Athol, Mass.	124
A. Valinchus, Pittston, Pa.	122
J. Burba, So. Boston, Mass.	116
Math. Senkus, Greenfield, Mass.	110
F. Wilkas, Wilmerding, Pa.	110
J. Ramanauskas, Minersville, Pa.	108
A. Bakanauskas, Portland, Me.	107
A. Sabulienė, So. Boston, Mass.	102
J. Mazurka, Worcester, Mass.	99
K. Romikaitis, Reading, Pa.	80
J. Grybas, Norwood, Mass.	77
J. Kalvelis, Bridgewater, Mass.	66
S. Mažeikienė, Cleveland, Ohio	61
J. Zilinskas, Lewiston, Me.	60
J. Kazlauskas, Hartford, Conn.	58
P. Slekaitis, Scranton, Pa.	58
A. Evans, Rochester, N. Y.	55
P. Šlajus, Chester, Pa.	55
Lucy Rauduvė, Pittsburgh, Pa.	55
F. Norwich, Dorchester, Mass.	55
ALDLD 136 kp., Harrison, N. J.	54
J. Urbon, Pittsburgh, Pa.	50
S. Puidokas, Rumford, Me.	47
W. Narusevičius, Kenosha, Wis.	46
K. Kuzmickas, Harrison, N. J.	44
S. Mason, New Haven, Conn.	44
V. Globich, Wilkes-Barre, Pa.	44
J. B. Yusaitis, Bridgeport, Conn.	42
S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.	38
M. Valenta, Cleveland, Ohio	30
A. Pipiras, Pittsburgh, Pa.	22
E. Čekienė, S. Boston, Mass.	22
L. Prūseika, Chicago, Ill.	22
Mary Slekis, Gardner, Mass.	22
A. Lipčius, Eddystone, Pa.	22
J. V. Stankevičius, Wilkes-Barre, Pa.	22
J. Gaidis, Maynard, Mass.	21
V. Turauskas, Schuylkill Haven, Pa.	10

Šių Metų Karo Paliabų Diena

Šiomet Karo Paliabų Diena, lapkričio 11-toji, praėjo ypatingoju nuotaikoj. Vokietijos, Anglijos, Graikijos ir Italijos miestai buvo griaunamai iš oro bombų; visa kapitalistinė Europa skendo karo ugnyje; liaudis, kuri prieš 22 metus džiaugėsi ir reikšė vilties, kad "šis karas bus paskutinis" (argi taip nesakė Wilsonas, socialistai ir kiti?) dabar vaitojo ir kentėjo baisų skurdą ir pavojų.

Amerikoje, kur Karo Paliabų Dieną yra oficialinė šventė, įvyko daug masinių

mitingų, suruoštų organizacijų, kovojančių už taiką. Tuose mitinguose buvo reiškiama griežtas balsas prieš Amerikos įvėlimą į karą.

Kas prisimena Karo Paliabų Dieną 1918 metais ir palygina ją su šių metų diena, negali nepasakyti: Kas tikėjosi!...

Bet buvo žmonių, kurie 1918 metais to tikėjosi, kurie sakė, jog 1918 metais užsi-baigęs karas nėra paskutinis karas,—kol išnaudojimo sistema viešpataus, tol karas bus, tol žmonės bus žudomi—darbo žmonės,—o saujelė parazitų iš karo sau milžiniškus turtus krausis.

Karas neša darbo žmonėms žaizdas, mirtį ir širdgėlą, karo takus ir skurdą, sunaikinimą organizacijų ir asmens teisių. Mes, darbo žmonės, nenorime karo. Praeikim apie tai savo kongresnamais!

MOTERŲ ŽINIOS

Lietuvių Literatūros Draugijos vaju prasidėjo vasario 1-mą, naujus narius galime įrašyti su \$1 mokesčiu už visus šiuos metus. Gera proga gaut moterų narių ir sutvert moterų kuopas bei klubus.

Sovietų Moterys Vedėjomis Svarbių Įstaigų

Neseniai V. M. Molotovo vardo Visasąjunginėje pramonės akademijoje tekisė pramonės stachanoviško judėjimo iniciatorės audėjos Odincova, Lapšina, Fadajeva puikiai apgynė savo diplominius projektus. Akademijoje jos išmoko savo specialybės teoretiską discipliną. Dabar žymios audėjos paskirtos stambiu medvilnės fabriku audėjų cechų vedėjomis.

Tarybų pramonėje dirba daug moterų specialistų. Svarbiausių "Bogoslovogol" (Uralas) tresto inžinieriumi yra ordininkė drg. Kenis, šeštajai įmonei "Ordžonikidzenef" (Baku) vadovauja drg. Pleško, Maskvos šilko fabriko direktorė yra drg. Aleksejeva. Visam kraštui yra žinomi vardai pirmų moterų — plieno lydymojo Magnitogorsko metalurgijos kombinato drg. Ipolitovos ir Zikejevos, išimokiusių aukštos kokybės metalo lydymo meno. Jos davė pradžią moterų judėjimui įsigyti tokias specialybes, kurias iki šiol turėjo tik vyrai. Kolektyvai, kuriems vadovauja Ipolitova ir Zikejeva, Martino krosny, prie kurių jos dirba, — yra pavyzdiniai.

Geriausius dirbtuvės "Krasnyj Oktjabr" (Stalingradas) metalurgų tarpe — plovamųjų staklių brigadiras yra Olga Tkacėva. Ji sumaniai vadovauja darbininkams, žino kiekvieno brigados nario gabumus. Tkacėvos brigada sistematiškai atlieka daugiau, negu numatyta plano.

Išveo mašinų statymo dirbtuvėse viršininkais ir meistrų pavaduotojais, brigadirais, kontroleriais yra 150 moterų. Jos puikiai atlieka pavestą joms darbą. Šešios darbininkės aptarnauja kiekviena po

laikyti, kad balsiai nepravirtų. Pasekiau mergaitę ir eidama paskui ją bandžiau ją prakalbinti, kad patyrus jos gyvenimą ir kad bent kiek ją suraminus, bet veltui, mergaitė retai atsakinėjo į mano klausimus ir tai tik trumpai: "Yes," "no." Gali būt, kad ji manė: Ko tu čia kiši savo nosį į kitų žmonių reikalus. O gal buvo per daug susijaudinusi, per daug užgauta. Gal norėjo viena pasilikti ir paverti, kad būtų nors kiek širdžiai lengviau. Aš daugiau nebando ją jos kalbinti. Man taip buvo nesmagu, taip norėjau kuom nors ją pagelbėti. Bet kuogi aš jai galu pagelbėti? Nes kaip aš ją neraminu, kaip nekalbėsiu, jai tas nieko nereikš, bus tik tušti žodžiai ir gal dar labiau ją užgaus. Nes ji ir jos šeima alkani, jai reikia darbo, o aš neturiu jai darbo ir nežinau kam reikia darbininkės. Taipgi finansiniai pagelbėti irgi negaliu, nes aš pati gana sunkiai verčiuosi, "galą su galu kaip tik suduriu." Tas mane neapsakomai kankino.

Priėjome prie siauro keluko, kuris vedė į kairę. Mergaitė atsiskulo, pasakė man "good by" ir nuėjo minėti kelukui. Aš lydėjau ją savo akimis iki jai pranyko tolumoj. Mano mintys sukosi apie ją, vargino mane: Jeigu ji darbo negaus, kas gali atsitikti su ja, nes jai yra pasakyta, kad namo grįžti negali. Aš neabejoju, jeigu ji sutiktų kokį šaldra, kokį balto vargijos agentą, kuris jai pažadėtų surasti ar duoti darbą gal ji nė nepagalvotų, kokias darbas, bile tik darbas ir ji liktų jo auka visai nekaltai. Ar jei ji apsvogtų aš jos taipgi nekaltinčiau. Bet kaltinti kiti, sotūs žmonės, kurie nežino kas yra badas, niekuomet nebuvo apiplyšę, niekuomet neturėjo rytais anksti keltis ir skubėti nuo vienu durų prie kity, kad nors kokį darbą suradus, ir jie visomet turėjo šilts, puikius namus. Tie žmonės ją apkaltins. Jie ją nutėis ir jmes į kalėjimą, kaip niekšę, vagilką, visai nei nesinteresuodami josios gyvenimu ir kas ją privedė prie vagystės. (Bus daugiau)

Ko Pageidavo Dzukės Moterys?

Trumpa, bet įdomia žinėlė randame apie alytičių darbininkių ir amatininkių moterų pageidavimus neseniai iš Lietuvos atėjusiam laikraštyje "Tiesoje." Ten rašoma:

"Šių metų rugpjūčio 6 d. Alytaus gimnazijos salėje įvyko moterų darbininkių ir amatininkių profsąjungos susirinkimas. Susirinkime moterys turėjo progos viena kitai pasiguosti savo rūpesčius. Tarp kitko susirinkime moterys pageidavo, kad būtų visiškai panaikinta degtinė ir išžvelgta į sunkią būklę tų moterų, kurių vyrai yra gintuokliai. Be to buvo reikalaujama, kad visos prieglaudos ir vaikų darželiai būtų atimti iš dvasiškių rankų ir perduota darbininkių moterų žinion.

"Susirinkimas buvo pradėtas ir užbaigtas Internacionalu. Susirinkimą atidarė d. Kojalienė, o pirmininkavo d. Paulauskienė."

Jų to susirinkimo troškimai, beje, jau didelę didžiumą išpildyti, vaikų auklėjimas jau atimtas iš dvasiškių ir pavestas vaikų priežiūros specialybė pralavintų darbininkių globai. Girtuokliavimas taip pat smarkiai mažinamas švietimu, gyvenimo sąlygų gerinimu, ir sudraudimu.

Karštas actas pagelbsti nuimti maliavą nuo lango stiklo, jei nėra reguliarių maliavai nuimtuvų.

Jom Parūpo Vaikai

Amerikos ponutės pradėjo rūpintis, kad nesą pakankamai darbininkių vaikams paklikt auklėtūvių. Bet tuomi susirūpinta, žinoma, ne iš meilės kūdikiams ar dirbančioms motinoms, bet, kaip didlapybės "Times" Anne Petersen rašo, tam, kad "prisirengt ateičiai, kada ginklavimosi programa labiau praplis."

Vyrai dabar maršuoja ir maršuoja į kempes ir, gal būt, skersai išilgai vandenį paskui siunčiamus orlaivius ir kitas karines medžiagas. O moterys, kūdikius palikusios, maršuos į amunicijos fabrikus, prie padidintos paskubos ir karo laikų pavojų tokiose dirbtuvėse. O kad jos tikrai galėtų visos išieiti į šapas, sakoma, reikia steigti diennes vaikų auklėtuves, nes "skaičius centrų, pabudavotų laike Pasaulinio Karo", kaip rašo "Times", "užsidarė nepaprastai padėčiai praėjus."

Kad dirbančios motinos turėtų kur palikti vaikus išeidamos darban, valdžia nesirūpino tuo tarpu, kada jų vyrai ir jų darbas nebuvo reikalingi karui.

Pats Savo Pasiūlyto Maisto Nemyli

Paprastai žmonės labiau džiaugiasi ir didžiuojasi savais gaminiais, bet Mažeikiuose, Zemaitijoje, kaip rašo Lietuvos laikraštis "Tiesa," nevisai taip pasitaikė:

"Buvęs Mažeikių miesto burmistras, kurio pavardė mažeikiškiams žinoma, besėdėdamas dabočkėje sumanė pasidiskusti administracijai, kad maistas blogas. Į skundą buvo reaguota. Pristatytas paties burmistro seniau rašytas raštas, kuriame jo paties nustatyta kalinio maisto norma. Reikėjo sutikti su ta porcija, kurią nustatė pats sau."

Praktiški žemaičiai! Leido ponui pagyvent sulys smetoniškos "gerovės."

DISKUSUOJA KARO KLAUSIMĄ

Biznierių ir Profesionalių Moterų Klubų Federacija išsuntinėjo po visą šalį savo skyriams paraginimą diskutuoti Jungtinių Valstijų užruožinę politiką. Ponia Simms, pirmininkė, sako, kad jų išvada gali būti atsakoma trejopai: laikytis griežto neutralumo, remti kariaujančias šalis visokeriopai apart tiesioginio ežimo karan, skelbt atvirą karą.

Žinoma, abu šie pastarieji būdai veda į karą. Vienintelis būdas išvengt karo, tai neremt nei vienu nei kitu imperalistišku, plėšikišku valstybių, bet darbuoti už taiką sudarymu ir vykdymu bendros veiklos su už taiką kovojančia Sovietų Sąjunga.

Sakoma, kad smarkiai apspirginimas mėsos nesulaiko išbėgimo jos sulčių, kaip seniau būdavo manoma, tik sutraukdina ir dėlto daugiau netenkama riebumo ir sultingumo.

Varinius daiktus kartą į savaitę aptrynus biskį mašinomis alejumi sudrėkintu skudurų apsaugo nuo žaliavimo.

Moterys be Pinigu

Rašytojas Michael Gold gal man atleis už pamėgdžiojimą antraštės jo paskilbusios knygos "Žydai be Pinigų." (Knyga yra viena iš kelių šiemet duodamų angliskai skaitanties jauniems Literatūros D-jos nariams). Ten nepaprastu aiškumu atvaizduojama skirtuma tarp žydų su pinigais ir žydų be pinigų.

Skirtuma tarp moterų su pinigais ir moterų be pinigų mano atydon ir atmintin gliai prėžė paskilbusios amerikones veikėjos ir komunistės Flynn prakalba, pasakyta rinkiminiame mitinge Madison Sq. Gardene lapkričio 3-čią. Jos kalba taip pat man parodė skirtumą tarp moterų su idejomis bei paieinančių iš šeimų su idejomis ir moterų be idejų. Bet kam man bandyti tai aiškinti, kadangi jos prakalba daug geriau viską išaiškina. Štai dalis jos prakalbos:

"Žemiausias Politinio Persekiojimo Aktas"

"Mes visi manėme buvę matę žemiausį laipsnį, iki kokio politiškos kampanijos gali nūgrįsti Amerikoje, nustumiama Komunistų Partijos nuo jos legalės vietos ant baloto 25-se valstijose; areštais ir bauginimais šimtų mūsų parą rinkėjų ar davėjų po mūsų peticijomis; nuteisimu Oscar'o Wheeler, kandidato į moterų, kurios brangiausias karakulus paslepia po pigia, net negrynos vilnos medžiagėle. Kitos, matyt, mėgdamos

Netekome Žymios Veikėjos Nedvaraitės-Peterman

Per daugelį metų veikusi darbininkų judėjime ir atsižymėjusi savo darbštumu, Uršulė Nedvaraitė-Petermanienė mirė 1940 m. spalį 19 d., buvo palaidota spalį 23 d., Lietuvių Tautiškoje kapinėse, Chicagoje.

Uršulė gimė ir augo Gustonijų kaime, Naujamiesčio valstijoje, Panevėžio apskr., Lietuvoje. Pradžios mokyklą baigė prieš pat pasaulinį karą. Karui užėjus, teko peryventi sunki karo našta ir vokiečių okupacijos vergija. Tie visi sunkumai buvo pagrindinė gyvenimo pažinimo mokykla Uršulei ir po Rusijos revoliucijos matome Uršulę ne tik dalyvaujant Lietuvos pažangiajam judėjime, bet ir vadovaujant jame. Iš ko susilaukė darb-kijos prieš persekiojimo. Ji buvo per porą kartų įkalinta už veikimą darbinikiškoje organizacijoje ir sukuršiusius pirmąją Lietuvos Sovietų galę, Uršulei teko slapstytis, nes buvo pasikęnta ant jos gvyvės. Pergyvenus visus tuos sunkumus, ji nusitarė vykti į laisvesnę šalį. Ir jau 1924 metais Uršulė apsigyveno Chicagoje. Neimama jokių atostogų, ji metė ir pažangų darbininkų veikimą Amerikoje. Uršulė priklausė prie visų be išimties pažangiųjų organizacijų, ne tik veikė jose, bet ir vadovavo.

Stovėdama nepaprastoje pozicijoje finansiniu atžvilgiu, šiltai rėmė visą veikimą netik aktyviu darbu, bet ir finansais. Ji buvo šerinininkė "Laisvės", "Vilnės" ir kitų pažangiųjų įstaigų. "Laisvę" skaitė per ilgus metus, nors daugiausia jos darbai sukėsi apie "Vilnės" ratą.

Ne kartą pasirodydavo sparčiausia vajininkė ALDDL vajuose. Arba vėliau LDS.

Varinius daiktus kartą į savaitę aptrynus biskį mašinomis alejumi sudrėkintu skudurų apsaugo nuo žaliavimo.

Moterys be Pinigu

Rašytojas Michael Gold gal man atleis už pamėgdžiojimą antraštės jo paskilbusios knygos "Žydai be Pinigų." (Knyga yra viena iš kelių šiemet duodamų angliskai skaitanties jauniems Literatūros D-jos nariams). Ten nepaprastu aiškumu atvaizduojama skirtuma tarp žydų su pinigais ir žydų be pinigų.

Skirtuma tarp moterų su pinigais ir moterų be pinigų mano atydon ir atmintin gliai prėžė paskilbusios amerikones veikėjos ir komunistės Flynn prakalba, pasakyta rinkiminiame mitinge Madison Sq. Gardene lapkričio 3-čią. Jos kalba taip pat man parodė skirtumą tarp moterų su idejomis bei paieinančių iš šeimų su idejomis ir moterų be idejų. Bet kam man bandyti tai aiškinti, kadangi jos prakalba daug geriau viską išaiškina. Štai dalis jos prakalbos:

"Žemiausias Politinio Persekiojimo Aktas"

"Mes visi manėme buvę matę žemiausį laipsnį, iki kokio politiškos kampanijos gali nūgrįsti Amerikoje, nustumiama Komunistų Partijos nuo jos legalės vietos ant baloto 25-se valstijose; areštais ir bauginimais šimtų mūsų parą rinkėjų ar davėjų po mūsų peticijomis; nuteisimu Oscar'o Wheeler, kandidato į moterų, kurios brangiausias karakulus paslepia po pigia, net negrynos vilnos medžiagėle. Kitos, matyt, mėgdamos

Pavasario Rytas

Našlaitė Ryte atsikėliau gana anksti. Tai buvo gražus gegužės mėnesio rytas. Ir sumaniai eiti į darbą pėsčia, nors ir gana toli, apie devynios amerikoniškos mylios. Manau sau, nors sykį turėsiu progą atsakančiai šviežiu oru pakvėpuoti.

Skubiai apsiirengiau ir išėjau iš namų, ir dėkoju pati sau už sumanymą.

Povaliai naktis pranyksta ir diena taipgi povaliai užima jos vietą. Eju per miestą gana skubiai, nes nieko nepastebėjau įvairaus, kas mane užinteresuotų, kadangi buvo gana anksti ir miestas dar miegojo. Tik kada nekada girdėjosi batų tauškėjimas šaligatviu einančių mainierių į darbą. Netrukus praėjau "bizniavas" vietas ir priešėjau prie darbininkų mainierių apgyventų lušnelių. Nekurios sulinkusios, iškrypusios, bet tas lušnelės dabino nedideli, bet gražūs gėlių darželiai. Nekurios ankstybos pavasario gėlės žydėjo ir išdavė malonų kvapą. Kaip katram darželyje žaliavo ir kvėpėjo lietuviškos rūtelės. Iš kaip kurių stubelkų tai vienas, tai kitas mainieris išėina ir beveik apytėkinas be ga, skubina kad nepavėluotų į darbą. Saulėlė patekėjo į kilių ir aukštį. Lengvas rytų vėjelis pūtė. Aš gėrėjausi taip maloniu, taip žavėjančiu pavasario rytu.

Man beiniant, besidžiaugiant gamta, artinantis prie

vienos stubelkos, pasigirdo ir artėjant garsėjo ir aiškėjo nepasitenkinusios moters balsas. Staiga atsidarė durys ir išėjo verkdamas, suvargus, nedidelė, jaunutė, kokios septyniolikos ar aštuoniolikos metų mergaitė. Veidas išblyškęs, akys įdubusios ir lyg aptinusios nuo verkimo. Be kepurės, ploščius nudėvėtas, bateliai suplyšę, ką tik laikosi ant kojų. Gaila darosi žiūrint į ją. Paskui ją išėina pusiau angliška, pusiau lenkiška bardamosi apysenė moteris. Matyt, lenkų tautybės. Buvus kada nors gražuolė. Bet amžius, rūpesčiai ir abelnai gyvenimo žiaurumai išbraižė, suraukšlėjo jos veidą ir odą pakeitė iš baltos, skaisčios į tamsiai geltoną. Ta senyva moteris (kaip vėliau paaiškėjo) buvo mergaitės motina. Ji paskui eidama, palydėdama iki vartelių šurkščiai barė ir kolioje mergaitę išvadindama tingine ir netikėle, primindama, jog jos kaiminkos mergaitė gavo darbą, o kodėl ji negalinti gauti. Ir kaip jos trys išsimaitins, iš ko jina jims pagamins vakarienę. Jog nieko nėra, nė duonos, nė mėsos, nė bulvių. Viskas suvalgyta, o pinigų nėra nė cento už ką nusipirkti nė pieno bonkos. Ir dar pikčiau ir garsiau užbaigė: Jeigu ir šiadie pareisi be darbo, tai žinok, kad namie tau vietos nėra.

Mergaitė ėjo skubiai, tykiai verkdamas. Krūtinė ir pečiai kilnojosi, matyti, bandė susi-

Ursulės laidotuvės padarė neapsakomai didelį įspūdį net ir priešingos idejos žmonėms. Gėlių buvo užpildyta graboriaus Petkaus koplyčia. Kaip jis sako, taip pirmą kartą jis matęs tiek gėlių. Prieš išlydėsiant į kapines per porą valandų stovėjo garbės sargyba. Karštą nešė 6 jaunuoliai ir 6 moteriškės ėjo, kaip garbės karsto nešėjos, pasipuošusios su raudonomis gėlėmis ir juodais kaspiniais. Kalbėjo prie karsto koplyčioje ir ant kapinių, taip pat dainavo socialistės liūdėsio dainas. Apie 200 automobilių pilnai užpildytų, lydėjo į kapines, o daugelis jau ankščiau nuykusių pasitiko. Iš koplyčios ir per kapines moterys nešė gėles, sudarydamos puikų gėlių taką, per kurį nešė velionės karstą.

Reikia pažymėti, kad daug (Taša ant 4-to pusl.)

bara Hutton ir Lady Ribblesdale yra milionierės.)

"Aš esu tikra, kad širdys visų progresyviųjų Amerikos moterų simpatizuoja jai ir kad visos atėivės motinos yra pasibaisėjusios tokia žiauria procedūra. Mes turime išsvytoti didžiausius protestus tarp moterų ir motinų Amerikoje."

"Nori Nukryžiuoti" "Matomai, tuščias smūgis nekertama pastangose nukrymų nuo savo šeimynos. (Bar-

Parasė Senas Vincas

Viešnia Nuo Marso

(Apysakaitė)

(Taša)

"Ar tai pas jus pinigų nėra?"

"Tokio žodžio nesu girdėjęs ir norėčiau matyti, kaip toks sutvėrimas išrodo?"

"Gaila, kad neturiu nei prakeikto cento kišeniui. Bet aš jums parodysiu. Dabar einame pas mus."

Tai pasakęs, sulankstė vadeles, atkabino viržius ir pavarė arklius namų link. Arkliai ėjo uodegomis smašeliuodami, galvomis ir kojomis gindamiesi nuo vabzdžių. Gražuolė, pakiusus savo ranką po jaunuolio ranka, išdidžiai pakėlus galvą ir žengdama koja į koja su vaiku, ėjo iš paskos. Viskas ją stebino ir ji nesiliovė atakavus savo sankeleivį su klausimais, kaip tai:

"Kodėl pas jus toks didelis apsilėidimas, tokia baisi betvarkė? Kodėl jūs neišnaikinate tą brudą, kuris taip nemieliaširdingai kandžioja tuos nelaimingus gyvūnelius—arklius? Kodėl jūs neišsaisinate šitas pelkes bei griovius ir laikote juose tą surūgusį vandenį? Juk tai čia, vien tik čia to viso brudo tėvynė, kuris neduoda ramybės nei žmonėms, nei gyvūnams. Juk tokie liūgynai netik užteršia orą, bet gimdo ir visokias ligas."

Ir kur tik ji savo akis nekrepė, kur nemetė žvilgsnio, visur susitiko su gėdingu apsilėidimu ir betvarke. Jai ir krūmokšniai ir šalikėliai apaugę piktžolėmis kvėpavo apsilėidimo ir tingėjimo dvasia.

Juk pas marsiečius tokios betvarkės, tokio apsilėidimo nėra. Jų pelkės iškanizuotos, išlygintos ir užveistos gražiausiomis pievomis bei sodintais miškais. Pakelės nusodintos vaismedžiais, apsėtos gražia žole, baltgalvais dobilėliais, kur žolė nuolatos, mašinėlėmis, apkarpom, apdailinama ir jų šalikėliai, atrodo, kaip žaliais divonėliais nukloti.

Jų miškai išravėti, medžiai išgenėti, uogynai iškaltauveityti ir visas žemės grožis, maudosi saulės spinduliuose ir kvėpuoja tyru, jokio rūgėsio nesuterštu oru. Ji statė klausimą prie klausimo, ir kuriuos mūsų Tamas, neturėdamas atsakymo ir neradamas pasiteisinimo, stengėsi arba nutylėti, arba teiravosi, kaip pas marsiečius, tas ar kitas vaizdas išrodo, arba kaip tas ar kitas nevalumas prašalinama? Gi ant galų galo, gavęs progą, įterpė:

"Na gerai. Bet jei tą visą mūs žemės, kaip jūs sakote—šiukslyną, paversti grožė, tam reikia daug darbo, o dar daugiau darbininkų. Tai kas tiems darbininkams pas jus užmoka?"

Čia tarp jųdviejų kalbos, vėl įvyko sukliuvimas. Mat, marsietė, nežinodama, ką reiškia pinigai, negalėjo žinoti ir to, ką reiškia pirkimas, pardavimas, ar užmoka už darbą. Todėl ji, valandėlę patylėjus, pasiteiravo:

"Malonėkite paaiškinti man, kas per paukštis ar žvėris yra tas, ką jūs vadinate—užmoka?"

"Tai atlyginimas už žmogaus darbą. Nejaugi pas jus dar tebeegzistuoja vergija ir vergai jums dirba be jokio atlyginimo?"

Paskutiniai, truputį paakcentuoti vaikinų žodžiai, merginą visai sumaišė. Ir ji, matydama, kad juo daugiau gilinsis į jai nesuprantamus dalykus, tuo mažiau pradės susikalbėti, pakreipė kalbą ant kitos temos. Prisišliėjo arčiau prie vaikinų ir pareiškė: "O vienok... Ir tame šiukslyne, matosi ir skoningos grožės ir romantiškų vaizdų... Jau ir aš, pradedu apsiprasti suėjus į pažintį su tokia gražiu vaiku, kaip jūs."

Su šituo komplimentu, mergina perlejo jį jaudinimo banga. Tas reiškę tą patį jo jausmų sukrėtimą, ką ir pirmojo buikio momentu. Ir jis, vaduodamasis saviškių merginų silpnymėmis, jautėsi pilnai užkariavęs marsietės širdį. Jis dešine ranka apkabines jos liemenį ir spūstelėjęs merginą prie savęs pradėjo:

"Jūs nieko ant mūsų žemės dar nematėte. Mes turime gražius, žavėjančius parkus ir milžiniškus miestus su debesimis siekiančiais budiniais. Turime teatrų, operas, meno muziejus ir kitokias kultūros pažibas. Bet visa bėda pas mus glū-

di tame, kad tą viską pamatyti, apvažinėti, be pinigų negalima."

Tas žodis "pinigai", merginą vėl pri-trenkė. Ir ji, atpalaidavus jo ranką nuo savęs, norėjo ką tai sakyti. Bet čia ji, praėjus pro miškėlį, pamatė, tarsi iš žemės išdygusias, apgriuusias Tamo tėviškės triobas. Gi vaikas paspėjo užbėgti jos žodžiams už akių, sakydamas: "Tai čia mano tėviškė. Malonėkite palikėti iki aš nurengsiu ir pašersiu arklius."

Tai pasakęs, įsmuko į arklidę, o mergina net nublanko iš persigandimo. Jai rodėsi, kad bent vieną iš tų budinčių tik ranka stuktelėjus, iš budinko paliks tik krūva griuvėšų! Juk pas marsiečius, kaip dideli, taip ir maži budinkai, nuo fundamento iki kraigo tik iš vieno stiklo nulieti, tvirti ir sanitariski. Jie nebijo nei audrų, nei speigų, nei ugnies, nei tvano. Tokiuose budinkuose nėra nei mažiausio plyšelio parazitams veistis, nei pelėms ar žiurkėms įsikurti ir nei dulkei įsikverbti.

O čia laužai tik visokiems parazitams, žiurkėms ir pelėms veistis ir niekas daugiau, kaip tik žmogui ar naminiui gyvūnui paspėti spąstai, kurie bile minutę gali sugriūti ir juos sutrėkšti. Ji su nekantrumu ir didele baime, net rankas praskėtus laukė, kad tik greičiau išeitų Tamas, išeitų pirma, negu arklidę griūdama palaidos jį griuvėsių kruvoje.

Išėjęs iš arklidės, vaikas nusivedė viešnią į stubą ir supažindino su namiškiais, kurie nenorėjo tikėti, jog tai viešnia nuo kitos planetos. Tik jos nepaprastas grožis, veido tyrumas, gražus nau-gimams liūdijs, kad ji, visgi turi būt, iš kur nors kitur atklydus. Kadangi pietūs buvo jau ant stalo, tapo ir viešnia pakviesta pietauti. Bet ji nieko o nieko nevalgė. Ji tik šio bei to palaizė, tai ir viskas. Ji negalėjo atsistebėti, kaip žmogus, gali tiek daug suvalgyti ir tokio rū-paus maisto? Ypatingai ją stebino viš-tienos valgymas, kuomet šie žmonės su didžiausiu apetitu apgraužinėjo kaulėlius ir per jų pirštus bei smakrus sunkėsi taukai. Jai atrodė, jog Marso kiau-lė, daug gražiau valgo ir daug mažiau su-valgo, negu šios žemės žmogus.

Gi Tamas, pasakęs savo tėvams, kad jis su viešnia ir jos lėktuvu išlektia aprodyti jai mūsų žemę, atsikreipė moti-nos link ir dadėjo: "Mama, duok man kiek pinigų, nes man reikia nusipirkti marškiniai ir kelnės."

Tuo tarpu viešnia, dar vis nežinodama, ką reiškia pinigai, atyždžiai tėjimo, ką jam motina paduos. O motina, pasiėmus piniginių kapselį, išėmė žalsvą popiergalį ir padavė sūniui, dadėdama: "Ar už-tėks?"

Vaikinas linktelėjo galva, įsiškišo po-pierį į kišenių, pasivadino viešnią ir, įsi-sodinęs ją į automobilį, užsūrūkė ciga-re-tą. Čia viešniai ir vėl teko ne mažai nu-sistebėti. Ji žiūrėjo į tai su nuostaba ir net prasižiojus. Po tam pasiteiravo: "Tai ką tas reiškia? Pavalgai ar atsigeri?"

"Nei vieną nei kitą. Užsūrūkiau ciga-re-tą, tai ir viskas. Ar pas jus žmonės nerūko?"

"Bet ką tas gero jums daro? Apsau-goja nuo ligos ar nelaimės?"

"Ne tik nuo nieko neapsaugo, bet dak-tarai sako, kad ir nesveika, o patys, bet-gi, rūko. Mūs ir merginos ir moterys rū-ko. Norite paklausti?"

Tai pasakęs, prikišo cigaretą prie mer-ginos lūpų ir ji, truputį truktelėjus pra-dėjo kosėti taip smarkiai, kad net ašaros ištryško iš akių. Kada kosulys nustojo ją kankinęs, mergina nusišluostė ašaras ir dadėjo: "Ir pas mus randasi daug kvailysčių, bet šitokios kvailystės Mar-so pilietis dar nėra matęs!?"

Juodu važiuo senu Fordu, kuris barš-kėjo, tarškėjo ir šokinėjo per duobes, gamtos prižiūrimo, į farmą vedančio ke-liuko, Marsietei atrodė, jog tas Fordas, bile minutę gali išsinarstyti ar įsiversti į prirūgusio vandenio dvokiantį griovį. Jai ir telegrafų bei telefonų mediniai stulpai nusodinti šalikėlėmis, atrodė, kad svyruoja ir bile vienas griūdamas gali juodų ir jūdvių vežimą sutrėkšti.

(Bus daugiau)

Paterson, N. J.

Prakeikimo Prakalbos

Lapkričio 3 d. sklokininkų ir socialistų neva dvi kuopos, iš tų pačių žmonių, surengė, atspirašant, labai "mokslingas" prakalbas. Kalbėjo didysis Jonas Buivydas ir Strazdas. Ne tas Strazdas, ką pa-vasaryje sniegą leidžiant čiul-ba. Bet Strazdas, kuris buvo katalikas, tautininkas, socia-listas, komunistas, sklokinin-kas, ir vėl socialistas, kuris dabar Patersono "moksliškai" išaiškino Smetonos valdžios nuvertimo bereikalingumą.

Abu, atspirašant, kalbėtojai į publiką kalbėjo, bet patys tarp savęs nesuskalbėjo.

Buivydas iškeikęs Sovietų Sąjungą ir dabar sykiu Lietu-vos Sovietų santvarką, o la-biausia Juozą Stalina, susidė-jęs rankas ant krūtinės pakel-tu balsu užbaigdamas suuko: "Sovietų Raudonoji Armija pagal J. Stalino įsakymą ka-riauis sykiu su nazių armija prieš Anglijos demokratišką armiją." "Kuomet Stalinas pamatys, kada jau Vakietija nebegali atsilaikyt prieš An-gliją, tuomet Stalinas pasiūs raudonarmiečius mirt už na-zių reikalus." Ir, anot jo, kas blogiausia, kad šiame kare Vakietija kariaudama silpnė-ja, o Sovietų Sąjunga be karo "griebdama" stiprėja ir tas sudaras pasauliui "didžiausią nelaimę."

Todėl šaukė susivienyt sklo-kininkus, socialistus, tautinin-kus ir katalikus ir bendrom spėkom paskelbt visokią vai-ną pasaulio bolševikams.

Strazdas veik tais pačiais žodžiais atčiulbėjęs, kaip ir Buivydas, ant galo "moksli-škai" užakcentavo: "Pasaulyje negalės išsistekt keturi dikta-toriai ir patys tarpe savęs ka-riauis."

Matote, pas Buivydą išeina, kad "Raudonoji Armija ka-riauis sykiu su nazių armija prieš demokratišką šalių ar-mijas." Pas Strazdą išeina, kad Raudonoji Armija ka-riauis prieš fašistų armijas, kad išaikyt Stalino diktatūrą pasaulyje." Ir abu, kaip jie sako, moka "moksliškai pro-taut," nes abu išvadino bol-ševikus "nemokšom ir nepro-taujančiom" bolševikiškom davalčkom.

Beje, Strazdas užbaigda-mas savo "mokslišką" filo-sofiją pareiškė, kad prieš Sme-tonos valdžią "nereikėjo ko-vot." Nes prie Smetonos val-džios buvo padaryta daug progreso šalies atbudavojime. O politiniai pati per save bū-

tų persikeitę, nes Smetona rūpesčio apie savo vaikų liki-mą, jeigu jų motina bus nuo jų atplėšta.

"Pastangos išdeportuoti Irene Browder pralenkia bent kokią iki šiol buvusią ataką ant šeimynos Jungtinėse Valstijose. Deportacijai turėtų bū-ti pastotas kelias stipriausio protesto laiškais ir telegramo-mis prezidentui ir Mrs. Roose-velto, taipgi generaliniam prokurorui Jacksonui," pareiškė Flynn.

Zinant Elizabethos Gurley Flynn nuopelnus kovose už geresnį būvį darbo žmonėms

Netekome Žymios Veikėjos Nedvaraitės-Peterman

(Taša nuo 3-čio pusl.)

katalikų buvo atėję pažūrėti, kaip laidoja darbininkų veikė-ją ir visi stebėjosi tokiu tin-kamų laidojimu.

Beje, ir laidotuves buvo at-vykę daug draugų ir iš to-limesnių kolonijų, iš Clevelan-do, Ohio E. Simanauškienė, iš Kalifornijos Uršulės giminaitė d. S. Davis ir daugelis iš ar-timesnių miestų.

Tai su tokiu įvertinimu brangią kovotoją chicagiečiai palaidojo.

Netekus Uršulės, chicagie-čiai jaus didelį nuostolį, o kad tai atpildžius, turės daugiau patys dirbti, kad tęsti velionės taip mylėtą ir įvertintą klasių kovos darbą.

Tebūna Tau lengva Lietuvių Tautiškų Kapinių žemelė. O mes tęsime Tavo vykdytą kil-nų idealą!

J. Skeberdytė.

MOTERYS BE PINIGŲ

(Taša nuo 3-čio pusl.)

Žiaivoti Browderį, vienintėlį taikos kandidatą Amerikoje. Grašinamas ilgu terminu ka-lėjęs už menką, nekrimina-linį nereguliarumą pasporte,

FOTOGRAFAS

"Traukiu paveikslus familljų, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokiu dydžiu, kokio pageidaujama. Tai-pogi atmaliaujų įvairiom spalvom.

JONAS STOKES

512 Marion St., Brooklyn

Kamp. Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line

Tel.: Glenmore 5-6191

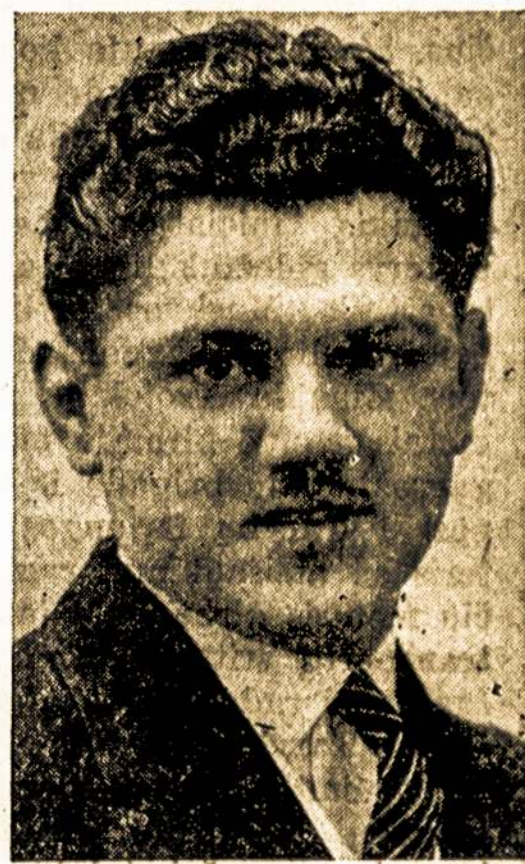
jis dabar turi būti kankinamas rūpesčio apie savo vaikų liki-mą, jeigu jų motina bus nuo jų atplėšta.

"Pastangos išdeportuoti Irene Browder pralenkia bent kokią iki šiol buvusią ataką ant šeimynos Jungtinėse Valstijose. Deportacijai turėtų bū-ti pastotas kelias stipriausio protesto laiškais ir telegramo-mis prezidentui ir Mrs. Roose-velto, taipgi generaliniam prokurorui Jacksonui," pareiškė Flynn.

Zinant Elizabethos Gurley Flynn nuopelnus kovose už geresnį būvį darbo žmonėms

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoje kreip-kites prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moder-niškai iruošta mūsų šerme-ninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

Lithuanian-English

Self-Instructor

PARASO DR. J. J. KASKIAUCIUS

Rankvedis angliskai kalbantiems mokytis lietuviskai. Taipgi naudotinas lietuviskai kalbantiems mokytis angliskai.

256 PUSLAPIŲ. KAINA \$1.50

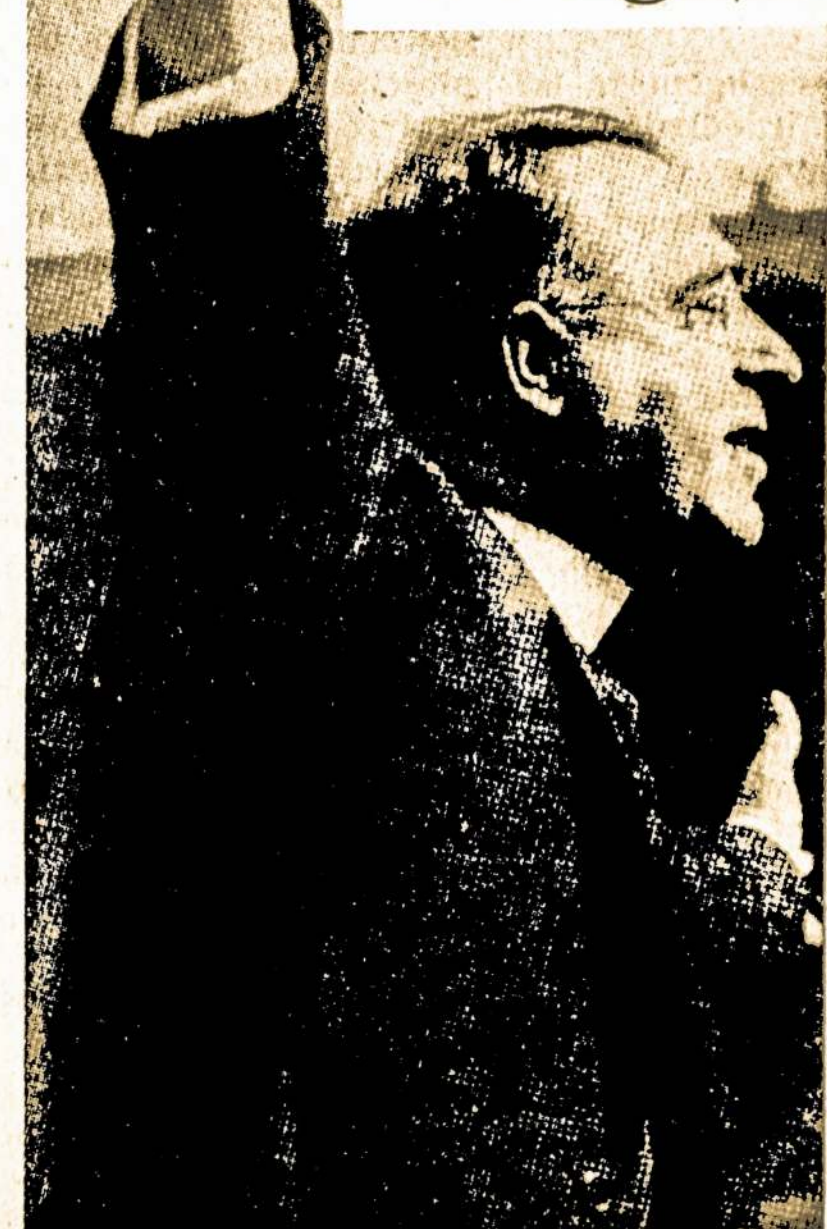
LEIDŽIA DIENRAŠTIS "LAISVĖ"

427 LORIMER STREET BROOKLYN, N. Y.

Sis rankvedis bus gatavas pabaigoj gruodžio mėn. šių metų. Kas užsisakys iš anksto ir kartu su užsa-kymu prisiūs mokertį gaus už \$1.25.

Kadangi tokio rankvedžio išleidimas daug kainuoja, tai daug jo nespausdinsime. Darysime arti tiek, kiek gausime iš anksto užsakymų. Tad savęs užtikrini-mui užsisakykite iš anksto—dabar—tuojau.

Ko Nori Kunigas Coughlinas?

PARASĖ R. MIZARA

Kaina 5c

Išleido "Laisvė" 1939

Tuojau įsigykite šią knygelę ir užinokite kas yra tas radio rėksnys Kunigas Coughlinas. Knygelė iš 32 puslapių, kaina 5c. Platintojams, kurie ims 25 knygeles ar daugiau, kaina 3c už knygelę. Užsisakykite tuojau.

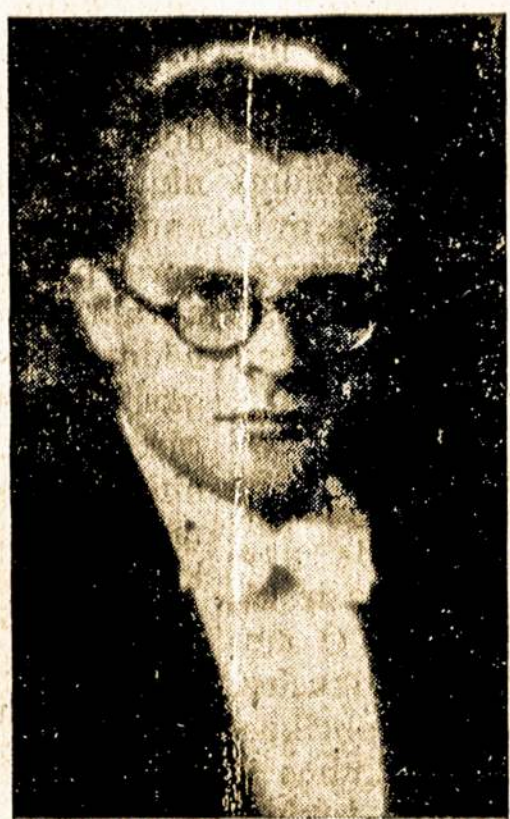
"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Prof. Vytauto Bacevičiaus

FORTEPIJONO

KONCERTAS

Įvyks Ketvirtadienį, Lapkr.-November 28

Prasidės 8:30 Valandą Vakaro

CARNEGIE HALL

WEST 57th ST., IR 7th AVE., NEW YORK, N. Y.

PROGRAMOJE: CHOPINO, RACHMANINOVŲ, ČEREPNINO, MANUEL DE FALLA, SKRIBABINO, ČJURLIONIO, BACEVICIAUS IR KITŲ KŪRINIŲ.

Bilietus galima gauti "Laisvės" raštinėje, Carnegie Hall kasoje ir pas platintojus. Prašome išanksto įsigyti bilietus.

Bostono "Nepriklausomybės Ginti" Komitetas Prakišo

Gal kai kam jau yra žinoma, kad Bostone yra susitvėręs iš sandariečių, klerikų, tautininkų ir socialistų komitetas "ginti Lietuvos nepriklausomybę". Buvo girdėta, kad šis komitetas turėjo daug posėdžių, ir vienas iš jų posėdžių buvo nutarta boikotuoti tuos lietuvius ir biznierių, kurie užtaria dabartinę Lietuvos politinę padėtį. Taipgi tas pats komitetas pravarė tam tūlus narimus kovoti su pažangiečiais — neprimti jų plakatus į biznierių langus ir krautuves, boikotuoti pažangiųjų koncertus, prakalbas bei jų visus veikimus; neduoti pažangiesiems jokių skelbimų ir niekinti juos visais būdais, kur tik galima.

Gal norite žinoti, kas tame komitete priklauso? Ogi ve: Jonas Krukonis—visiems žinomas nerimtas politinis padėuža. Kitas iš to komiteto yra "Keleivio" S. Michelsonas. Ir dar vienas, niekad nebuvo rimtas, rėksnys Matioška. Ir kiti visi pakalikai, tai socialistų, tai sandariečių, tai klerikų. Kitais žodžiais kalbant, jų komitetas netalpinas savyje rimtus lietuvių biznierių bei profesionalų.

Dabar pranešiu, kaip tam fašistų komitetui sekasi. Lapkričio-November 3-čią šis komitetas surengė vakariene, Lietuvių Svetainę. Tai vakariene garino Minkus per savo radio kelis kartus, "Keleivis" kelis kartus ir vartojo visas priemones, kad sutrauktų didelę minią žmonių. Visi komiteto klapičiukai lakstė visur, ir ragino, kad jį vakariene visi "patrijotai" subęgtų. Gi aš ir buvau paskaitintas per savo draugus nueiti.

Spėkite, kiek jie turėjo publikos? Atydžiai skaičiau per kelis kartus, kad teisybė pasakius. Suradau, kad tame vakariene susirinkime daugiau nebuvo, kaip 80 ypatų su visomis veiterkomis ir dženitorium. Vienas stalas buvo visai tuščias, o kiti stalai ir buvo apytušti. O pats galinis stalas buvo rezervuotas dėl "ponų", prie kurio sėdėjo Stanislav Michelsonas su pačia, Bagočius su pačia, Matioška—to komiteto fašistų vadas—kiti jį vadina prezidentu, ir da vienas kitas nežymus žmogelis.

Valgome vakariene, geriamė šnapsą ir alų kaip padūkę. Klausiu gospadinių, ar daugiau turite valgių ir gėrimų? Atsako jos man: "Mes pagaminome dėl trijų šimtų žmonių, o matai kiek mes jų turime".

Yra aišku, kad tas fašistų komitetas prakišo. Taipgi yra aišku, kad žmonės žino geriau, negu smetonininkai, kas įvyko Lietuvoje—yra dėl gerovės visų lietuvių. Todėlei lietuviai ir nerėmė tokio Lietuvos priešų komiteto.

Dabar papasakosiu, kas buvo kalbėta per tuos Smetonos vadus: Pirmiausiai to fašistų komiteto pirmininkas Matioška pasveikino susirinkusius su karšta "patriotiška" prakalba, sakydamas, kad mes degame, kaip žali medžiai, nei šiandien mes neturime pasekmių, nei mūsų centrai New Yorko, Philadelphiaj ir kitur neturi pasekmių. Verkia vyras, kad lietuviai neremia jų žalingos politikos, ir smetonininkams nesiuočia aukų.

Jis baigė savo kalbą, ir perstatė "Keleivio" Michelsoną kalbėti. Tas ir verkia, kad vakariene yra "flop", ir veikimuose yra apsnūdimas, ir nerangumas. Jis ragina visus į kovą. Jis sako: "Mūsų yra šventa pareiga boikotuoti komunistus ir tuos, kurie remia dabartinę Lietuvos padėtį". Vienas iš klausytojų garsiai, pertraukiant jo kalbą, atsakė: "Tavo vakariene žmonės su-boikotavo".

Brolis Michelsonai, ar yra gražu raginti darbininkus prieš

darbininkus kovoti dabartiniiais laikais? Gerbiamasis, su-prask, kad mes gyvename laisvoje Amerikoje, kuriems žodžio ir sąžinės persitikrinimus mūsų konstitucija garantuoja. Ar jūs kur girdėjote, kad kur nors pažangieji lietuviai taip sšlykščiai kalbėtų ir ragintų vieni su kitais fiziniai ir moraliai kovoti? Ar jums nėra žinoma, kad šios šalies įstatymai draudžia kurstyti boikotų ir fizinio užsimojimo prieš ramius žmones?

Jūs galite nesutikti, bet jūs negalite vartoti pasikėsimumu. Ar jūs nežinote, kad tas yra kriminališkas prasikaltimas, nes jūs ardate ramybę ir ardate pilietybės teises? Tams-tai garantuojame, kad jūs negalite persekioti žmonių už jų tikėjimą, bet jūs galite būti persekiotas ir skaudžiai baus-tas. Kas gali man uždrausti tikėti, kad Lietuvoj bus gerai? Bet jums gali uždrausti viešai fizinių kerštą ir pasikėsimumus skelbti. Aš nemanau, kad jūs sąžiningas žmogus ir doras, jei jūs taip savo burną vartojate, ir leidžiate "Keleivį" skelbti boikotą ir žalingą kur-stymą vieny prieš kitus. Mel-džiu ir prašau paliauti persekioti nekaltus žmones!

Kitas iš kalbėtojų buvo SLA prezidentas adv. Fortunatas J. Bagočius. Jis šaukė daug. Tačiau pasakė ir kibirkštį teisybės. Sakė: "Šioji vakariene, į kurią mes mokėjome po vieną dolerį, būtų buvęs pasekminga, jei Antanas Smetona ir Skurupskai nebūtų valdė Lietuvos".

Kiti ir kalbėjo, bet jų kalbos buvo skystos, nes jau visi buvo apsvaigę nuo gėrimų.

Surinko \$28, tur būt išlaideros padengti, nes vakariene padarė skylę. Vyrai, pagalvo-kite. Kurjozas.

Worcester, Mass.

Lapkričio 5 d. Lietuvos Sūnų ir Dukterų Broliška Draugija pirmu sykiu savo gyvamine nominavo kandidatus į visų urėdų vietas vienu mėnesiu pirmiau dėl slapto balsavimo gruodžio mėnesį, tai yra, metiniam susirinkime. Nuo draugijos įsikūrimo per eiles metų būdavo tam pačiam gruodžio mėnesio susirinkime nominuoja ir renka viršininkus rankos pakėlimu. Dabar bus nominuotų kandidatų vardai atspausdinta ant formalių balotų. Iš nominuotų kandidatų surašo yra geras pasirinkimas, kurie turėtų būt išbalsuoti šios prakilnios organizacijos urėdais per sekamus 1941 metus.

Balsavimas įvyks sekmadienį, gruodžio 1 d. nuo 1 val. iki 6 val. po pietų ir antradienio, gruodžio 3 d. vakare nuo 6 iki 8 val., tai yra, prieš atidarysiant metinį susirinkimą. Balsuoti tegali visi ir visos nariai, pilnai užsimokėję narines duokles, tik nuskirtomis valandomis.

Taipgi šiame susirinkime buvo kalbėta kas link vietinio laikraščio "A. Liet." gausių šmeižtų ir nešvarių kolonių adresu šios draugijos ir jos atskirų narių. Kaip kas manė, kad turėtų būt patrauktas į teismišką atsakomybę. Tačiau iš kalbų paaiškėjo, kad to fašistinio laikraščio leidėjas ir redaktorius materialiai nevertas nei išvalgyto kiaušinio, o jo logika ir protas neišlaiko sveikos kritikos. Todėl nutarta palikti ramybėje tą sykį. Net buvo skaityta laiškas, pristatytas iš Conn. valstijos su pasiūlymu aukų ir patarimų, kad suvaldyti tą neprasta, burnį laikraštuką. Manau, kad po šios žinutės daugumas žinos, kad mes nekreipiame dėmesį į Smetonos batlaizijų isteriką.

Lavinimosi Mokykla ir Proga

Pastangomis Literat. Draugijos vietini 11 ir 155 kuopų čia prasidėjo savitarpinio lavinimosi mokykla suaugusiems. Pirmas pamokų vakaras atsi-buvo lapkričio 4 d. Mokyklos komisija turėjo pateikus klausimą diskutuoti: **Aukso šalis ir auksas.** Pagvilvenus tą klausimą, nusitarta formaliai imti studijavimą iš knygos "Karolio Markso Teorijos Sistema". Pamokos įvyks reguliariai, pirais, Liet. Svet., 29 Endicott St. Mokinimosi tvarka taip, kaip aukštesniosios mokyklos: mokinys turi persiskaityti namie gerą pluoštą knygos puslapių ir atėjęs į mokyklą būriuje kitų mokinių turi pasakyti sutraukioje prasmę, ką jis perskaitė. Dėl lapkričio 18 d. visi mokyklos dalyviai turi perskaityti visą pirmą skyrių minėtos knygos. Knygą geriausia neštis į mokyklą irgi. Minėta knyga yra pas Lit. Draug. narius ir knygneve, nes ALDDL leidinys 1921 metų. Jei pasirodys, kad lengva ir gerai suprantam, galėsime imti daugiau, negu vieną skyrių į vakarą.

Todėl proga visiems, ypa-tingai, kurie tik dabar susidomėjo marksizmu. Mat, po-ra savaičių atgal "Tėvynė" Jurgelionis išfilozofavo, kad Lietuvoje perversmas bei "prauzvimas" Lietuvos, tai marksizmo pasėkos. Dar jis aimanuoja, kad Amerikos lietuviški "bolševikėliai" esą išsilavinę per panašias mokyklas. Ot čia dabar ir proga, gali ateiti kiekvienas. Jei neimsi dalyvumo mokintis, tai galėsi pasiklausti ir niekas nekainuos, minėtomis dienomis 7:30 val. vakare. Bet jei dažinosi, kas yra dialektika, tai tikriau mąstysi apie Mark-są-Leniną ir bolševikus.

D. J.

London. — Anglai nukirt-to žemyn 18 vokiečių orlai-vių šeštadienį, kaip sako an-glai.

Cleveland, Ohio

Corlett ApieLinkėj

Kalbantis su šios apieLinkės žmonėmis, teko girdėti, kad moterų LDS 138 kuopos narės veikėjos visu smarkumu ren-giasi prie savo kuopos korta-vimo parės. Parė įvyks draugų Pečiūry namuose, 4089 E. 139 St., spalį 16 d.

Rengėjos sako, kad jos la-bai stengiasi, kad parė pa-daryti pasekminga ir vi-si atsilankiusią publiką pa-tenkinti. Sako, kad tai parei-ya pasamdyti geri muzikan-tai. O kuopos narės stengiasi dėl svečių pagaminti kuoska-niausių vakariene. Stengiasi, kad būtų ir skanių užsigėri-mų. Prie to, sako, kad bus išleista daug gerų dovanų.

Taigi, iš Clevelando ir apie-linkių lietuvių atsilankykite į minėtą parę. Ten tikrai turėsite keletą valandų labai links-maus laiko. Laimėsite korta-vimo "preisus" ir kitas dova-nas. O kuopa nuo jūsų daly-vavimo laimės darbinikiškai darbuotei simpatiją ir para-mą. Fraternalės organizacijos moterų kuopai parama reika-linga.

A. M. B.

Paulsboro, N. J.

Lapkričio 6 dieną, Clarks-boro, N. J. kapuose, tapo pa-laidotas senas "Laisvės" skai-tytojas Jonas Knystautas.

Velionis paėjo nuo Telšių, Varnių apieLinkės. Mirė su-laukęs arti 70 metų amžiaus; paliko brolių Petrą, tris sūnus, marčias, anūkus, artimesnius bei tolimesnius gentis ir skait-lingą būrelį draugų. Jonas at-vyko į šią šalį dar pačiam jaunystės gražume, pačiam sveikatos tvirtume vyras: Čia pragyvenęs apie 40 metų lai-kotarpi, išauklėjo tris gražius sūnus, įsigijęs daug draugų ir "gražios senatvės sulaukęs — išsikyrė iš gyvųjų tarpo.

Nors velioniu Jonui, besi-riant valtėlėj per buities jū-ras, daug audrų teko nugale-ti, daug šurkštus gvenimo kartybės taurių išgerti, tačiau labai retai jo lengvos šypse-nos veidas būdavo apsiniau-kęs. Tai buvo draugiškas, vi-suomet linksmas, geros širdies, artimą atjaučiantis, su kaimy-nais gražiai sugyvenęs žmo-gus.

Kad atsidėkavot Jonui už jo draugiškumą bei gerą širdį, jo giminės, draugai ir kaimynai, apkrovė jo karštą gyvų gėlių vainikais ir apie 50 automo-bilių grandinėj palydėjus ve-lionį į kapus, atidavė pasku-tinį patarnavimą ir, nurdinę po gailią ašarėlę ant kapo, sugrįžo pas velionies kaimyną, Maikį Laurušonį ant pietų.

Laidotuvėmis rūpinosi phi-ladelphietis laidotuvių direk-torius Juozas Kavaliauskas. Tai dar vieną nuosirdų ir gerą draugą mirtis išskyrė iš "Laisvės" skaitytojų būrelio. Senas Vincas.

Tokio. — Nužiūrėma, kad japonai mobilizuoja savo kariuomenę Hainane, Chini-joj, žygiuot prieš Holandišką Rytų Indiją.

PRANESIMAI IS KITUR WATERBURY, CONN.

ALDDL 28 kp. susirinkimas įvyks 13 d. lapkričio, 103 Green St. (pra-džia?—Adm.). Draugai, malonėkite dalyvauti susirinkime, nes turėsim daug svarbių dalykų aptarti. — K. Yenkelidienė.

ELIZABETH, N. J. LDS 33 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkr. 13 d. 8 v. v. LDP Klube, 408 Court St. Draugai, dalyvaukite visi, nes bus daug svar-bių dalykų aptarimui. — V. K. She-ralis, Sekr.

NEWARK, N. J. Sietyno Choro pamokos įvyks ket-virtadienį, lapkr. 14 d. Visi nariai dalyvaukite, nes lapkr. 17 d. reikės siluosti Operetę Brooklyne. — Sekr.

SCRANTON, PA. LDS 82 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, 13 d. lapkr., pas F. M. Indruij, 129 W. Market St., 7:30 v. vak. Nariai dalyvaukite, nes yra svarbių dalykų aptarti. — J. Norkus.

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duo-damos mylimiems pašarvoti dovanai

Lidėdėso valandoj krepkltės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prietamą kainą.

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name

GERIAUSIOS ROSIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta parsiena; gospadoriškal nuvirti kopštai ir barščai.

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VELAI VAKARO

Vasaros laiku visada yra gražus pastrinkimas pieniškių valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITES "LAISVEJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone Evergreen 4-6485

FLUSHING Russian & Turkish Baths, Inc.

29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT

Managed by RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Ar-tesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c. SPECIAL RATES PER WEEK

LAIDIES' DAYS Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents	GENTS' DAYS Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night
---	--

VARPO KEPTUVĖ

36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Keksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniaus

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, želių kviečių, želių rugių, senvi-čiam duona, balta duona, Caher ir raisin duona. Taipgi ke-pama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Stuodame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informaciją apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Manhattan Liquor Store

DABAR YRA

LIKERIŲ KARE

Mes išstojome su žemiausiomis kainomis, kokias tik begalima suteikti savo kostumeriams

Kainos ant visų garsiųjų rūšių yra taip žemos kaip dar nebuvo nuo atšaukimo prohibicijos

Štai yra keletas iš daugelio rūšių:

GOLDEN WEDDING	OLD OVERHOLT
SCHENLEY RED LABEL	MT. VERNON
THREE FEATHERS	GIBSON
SCHENLEY BLACK LABEL	OLD MR. BOSTON PINCH
BALTIMORE CLUB	LOUISVILLE CLUB
GREEN RIVER	CANADIAN CLUB

Mes esame žinomi, kaip patikimiausia likerijų pirkimui krautu-vė, ir todėl darome didžiausią biznį Brooklyne

Ateikite ir Persitikrinkite

Sunday Farm Brand Whiskey \$1.39 už kvortą

MANHATTAN LIQUOR STORE

264 Grand St., cor. Roebing Street, Brooklyn N. Y. License L-886

Kainos gali būt pakeičiamos be pranešimo Mes pasiliecam teisę limituoti kiekį

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Newyorkiečiai Reikalauja Laikyti Taikoję

Didžiajame New York'e karo pailaubų dieną, lapkričio 11-tą, įvyko daugelis mitingų, kurių vienuose (poniškose ar batelėse) buvo kurstoma šalis į karą, o kituose, darbininkų mitinguose, masiniai ir griežtai pasisakę už Amerikos išlaikymą nuo karo.

Mitinguose, surengtuose per Amerikos Taikos Mobilizaciją, dalyvavo tūkstančiai publikos. Mecca Temple, talpinantis 3,500, buvo pilnutėlis, kaip lygiai pilna buvo publikos ir Brooklyno Academy of Music.

Mecca Temple ant platformos išstatyta didžioji iškabą rodė obalsius: "Stokite Dabar — Luosnoriai už Taiką yra Pasizadę Išlaikyti Ameriką Demokratiškai — Išlaikykime Ameriką nuo Karo."

Kita iškaba saukė: "Neduot ginklų, nei paskolų, nei kreditų nei vienai pušei."

"Jungtinės Valstijos ir Sovietų Sąjunga laisvę Činijai."

Panašūs obalsiai buvo ir kituose darbininkų mitinguose. Kalbėjo progresyviai, darbo unių ir pilietinių organizacijų veikėjai-vadai.

Brooklyn Academy of Music priimtoji rezolucija reikalauja, kad "dabartinė administracija be peržengimo išlaikyt savo prižadus žmonėms išlaikyti šalį nuo karo." Taipgi pasizadėta "nedaleist pasikartot 1914-18 m. nelaimėi."

Sako, Kad Einama Karo Keliu

Rezoliucijoj toliau pareiškama, kad:

"Mes matome, jog Jungtinės Valstijos eina tuo pačiu keliu perdavėjimo laivų, pardavinėjimo ginklų, netiesioginių paskolų ir diplomatinės pagalbos vienai kempėi karaujančių, kas mūsų šalį įstūmė ir į perėitą karą."

Rezoliucijoj taip pat protestuojama prieš "didėjančias atakas ant laudies civilių teisių ir laisvių, ypatingai ant darbininkų unijinio judėjimo, kad tuomi pridengt karan ruošimo isterija."

Didinama Broadway Arena, kad galėtų talpinti 3,500 sėdynių.

Penktadienį Ivyks Nepaprastos Svarbos Masinis Mitingas su Žymiais Kalbėtojais

Lapkričio 15-tos vakarą, Manhattan Center, 34th St. ir 8th Avenue, New Yorko miesto, šaukiama masinis mitingas per Amerikinį Komitetą Draugingumui su Sovietų Sąjunga.

Mitinge bus nuodugnai aiškinama, ką Amerika galėtų laimėti iš draugingumo su Sovietų Sąjunga ir prie kokių katastrofų galėtų vesti reakcininkų užsispyrimas šiaurės prieš vienintėlę šiandien galinčią ir griežtai už taiką stojančią valstybę.

Prakalbas sakys Dr. Harry F. Ward, mūsų šalies švietimo-omenėj plačiai žinomas ir aukštai gerbiamas demokratijos, taikos ir žmonės pilietinių teisių gynėjas; Julia Church Kolar, paskilbusi darbuotoja už taiką; Dr. Corliss Lamont, autorius daugelio raštų ir žymus autoritetas Sovietų Sąjungos klausimu; taipgi kalbės Thomas L. Harris, Muriel Draper, Herbert Witt.

Bilietus jau galima gauti komiteto raštine, Rm. 1, 75 Fifth Ave., N. Y., taipgi darbininkų knygynuose. Bilietai 25c, 35c, ir 75c.

Pataisa

Vakar dienos "Laisvėje", aprašyme "Laisvės" koncerto programos įsiskverbė nemaloni techniška klaida, kuri patatiniai pakeičia dalyko prasmę. Ten pasakyta: "Tai profesorius - muzikantas Vytautas Bacevičius," o turėjo būti: "Tai profesorius - muzikas Vytautas Bacevičius. Atsiprašome gerb. profesorių, taipgi Rep., ir publika, audringais sveikinimais pareiškusi muzikos genijui tikrą įvertinimą."

Red.

Ruduo-Ligų Laikas

Užėjus pirmiems nepatogiems orams, paprastai padaugėja susirgimai viens kitam perduodamomis ligomis. Tam priežastį duoda nedašindyti, kitur iš baimės šalčio nevedinami kambariai ir tt.

Perėitą savaitę Brooklyne padaugėjo susirgimai plaučių uždegimu, influenza, tymais, skarlatina, kokliušu. Nuo visokių priežasčių per savaitę mirė 483. Gimė 738.

Prezidentui Pasiuntė Peticiją su 100,000 Parašų, Prašant Paliuosot Kailiasiuvius

Keturi kailiasiuvių unijos vadai, įkaltinti anti-trust įstatymu, dar vis tebe laikomi kailėjime be kaučijos, tarsi koki baisūs kriminalistai. Unijos ir šiaip pažangūs žmonės permato, kad tokia padėtis yra netoleruotina, kad toks smūgis unijoms yra smūgiu demokratijai ir dėlto prieš tūla laiką tapo įsteigtas Darbo Unių Teisėms Bendras Komitetas.

Minėto komiteto pasidarymu tapo išleistos petičijos, prašančios paliuosot įkaltintus kailiasiuvių vadus. Veikė jai po visą Ameriką surinko 100,000 parašų. Tos petičijos dabar susijusios vienon vieton, sulipdytos viena prie kitos ir suvyniotos į volą. Bendros petičijos ilgis toks, kad jeigu ją virš Empire State bokšto išvyniotų, tai jos galas atsidurtų ant gatvės. Ar jie išgirs tos minios balsą?

Su minėta petičija delegacija išvyko į Washingtoną perėitą antradienį. Delegacijoj randasi paskilbusios veikėjos Bertha Josselyn Foss, Bella V. Dodd, taipgi Frederick Meyers ir Austin Hogan.

Kalba už Karą

Perėitą pirmadienį visame mieste minėta Karo Paliubų diena. Oficialėse majoro įsteigto Patrijotinio Komiteto suruoštosose iškilmėse prie Amžinojo Žibinto, Madison Square, maršavo apie 10,000 dalyvių. Brooklyne maršavo virš pora tūkstančių.

Deja, įvairių oficialių kalbų šaukė už pasirošimą karui, o 5th Ave. Episkopų bažnyčioje klebonas Brooks pasiūlė dieną jau ir pavadinti tik Atminimų Diena, o ne Karo Paliubų.

MIRĖ

Julijona Žulienė, 7415 — 13th Ave., mirė lapkričio 11-tą, Kings County ligoninėje.

Pašarvota 728 4th Ave., netoli 23rd St., So. Brooklyne. Laidos ketvirtadienį, lapkričio 14 d., 2 val. po pietų, Alyvų Kalnelio kapinėse, Maspeth.

Velionė paliko dideliame nuliūdime vyrą Joną ir sūnų Praną, seserį Petronėlę - Matildą, broį Petrą Prasauską. Prosa, taipgi tolimesnius giminės Bepirščius ir kitus.

Iš Lietuvos paėjo iš Virbalio apylinkės. Amerikoj išgyvenus apie 29 metus ir didžiumą laiko išgyvenus Brooklyne, taipgi keletą metų gyvenus Waterbury. Sirgo namie apie porą mėnesių, o pastaruoju laiku trejetą savaitę ligoninėje. Priklausė prie Liet. Darb. Susivienijimo 50-tos kuopos So. Brooklyne.

Laidotuves prižiūri graborius Šalinskas.

Šaukia Negrų Kongreso Konferenciją

Konferencija už negrų, o kartu ir visų neigiamųjų vergiamųjų žmonių teises įvyks lapkričio 16 ir 17 dienomis, Park Palace, 5 W. 110th St., N. Y. Konferencijon kviečiamos visos organizacijos, ne vien tik negrų. Svarbu dalyvauti visoms, o ypatingai ateiviu, kadangi kova už teises ateiviams daug rėšasi su kova už teises negram.

Policija sugaudė 13 jaunų ir suaugusių vyrų, kaltinant vaginėjus iš WPA projekto Belt Parkway pakelėse įrankius ir kitokias vertybes.

"Dabar Gyvenimas ir Santvarka Nauja"

Visgi neiškenčiau neparaišius šiek tiek Lietuvos klausimais. Iš visų pusių tą dabartinį darbininkų kraštą niekina.

Klausiau 4 lapkričio Ginkaus radio programos. Ir čia viena panelė ir, išplėdo kaip tik įmanydami dabartinę Tarybinę Lietuvą. Kalba žmonės nepagalvoti, nepažvelgdami neikię giliau į dabartinius ir praėitius įvykius.

Tik tiek tie žmonės težino šaukti: — smaugia, šauda, stumia mūs tautiečius į kalėjimus.

Pažvelgkim pirmiausiai į taip netolimą praėitį, kiek p. Smetona su savo valdiniais yra iššaudę, supūdę kalėjimuose — visai nekaltų žmonių, darbo žmonių, kurie tiesė į jį rankas prašydami pagalbos, pagerinimo jų gyvenimo. Gražiuoju žmonės nerėjo susitart, sutvarkyt visus svarbiausius gyvenimo reikalus. Perdaug žeminosi darbo žmogus, perdaug skurdo ir pažeiminimą kentė. Kiek nudrėskėlių gatvėse valkščiojo, kiek basų, alkany benamių vaikų maldavo išmaldos. Ir kaip į tai Smetona reagojo? Visai šaltai. Jam tie reikalai buvo svetimi. Jam tik rūpėjo kuo daugiau prisikratyti kišenių pinigų, prisipirkti dvarų. Vienu žodžiu sakant, aprūpint savo ateitį.

Dabar ir jūs patys lietuviai galit matyti, kaip jis pasielgė sunkioj Lietuvos gyvenimo valandoj. Spruko, kaip galėdamas iš Lietuvos, palikdamas ją likimo valiai. Žmogus būdamas kaltas, kaltas prieš visą Lietuvos liaudį, bijojo jos teismo. Žinojo gerai savo padarytus negerus darbus. Kiek jis yra sušaudęs, supūdęs kalėjimuose? Kodėl tie ponai nepasako apie tai? Kiek žmonių prarado sveikatą, kiek žmonių jis padarė bepročiais su savo kankinimo priemonėmis, kodėl jie nutyli apie tai?

Tai aišku. Jie gieda vieną giesmę su Smetona, nežirdėdami tiesos. Gaila, kad vienpusiškai žmonės žiūri į visus įvykius.

Nenorėkim, kad dabar tik susitvėrusiai Tarybų Lietuvai būtų gerai. Nororėkim, kad be vargo pasidarytų "rojus". Vienos dalykas — karas siaučia aplinkui, kas pasunkina visą materialę būklę. Nėra taip lengva su maistu, kaip liepos švaisiosi aplink Lietuvą.

Prisiminkit Didįjį Karą. Visos šalys stigo maisto, badavė. Mokėjo tūkstančius už miltų maišą, laukė eilės prie krautuvių, važiavo į tolimesnius apskričius pirkt maisto ir tt. Karas — žiaurus dalykas. Taip, kad vien apie tai prisiminus galim suprast, kad ir naujoj mažutėj Lietuvoj gali būt stoka maisto. Dėlto nereikia keikt rusus — bolševikus.

O kas dėl sušaudymų ir suimnėjimų žmonių, galu tiek pasakyt, kad be reikalo žmogaus nesuims ir nešaudys. Gal tie žmonės yra neteisningai pasielgę prieš liaudį... Už savo gerus darbus gauna gerą atlyginimą. Suimty gal yra daug ir nekaltų, bet kol viskas išsiaiškims, turės pamatyti kalėjimų "smagų" gyvenimą.

Negvildensiu perdaug tuos klausimus, nes užimty daug vietos laikraštyje. Tik tiek pasakysiu, nėra jau toks bausis "velnias" (kaip p. G-tė išreiškė).

Gaunu iš Lietuvos laiškus, iš žmonių, kurie visai nepriklausė prie komunistų. Ir štai patiekiu tik ištrauką iš vieno laiško, kaip išsireiškia bepartijinis žmogus.

"Susidarius naujai situacijai, darbo įvairiems menininkams atšivėre vartai. Nepa-

manyk, kad naujoms aplinkybėms susidėjus tapau įvertintas, nei! Ai savo profesijoj turėjau vertę, tik buvusiams 'vadams' nepatinka. Dabar ir gyvenimas ir santvarka nauja."

Taip, kad iš tų kelių sakinių gali spręst apie buvusią Smetonos valdžią. Jei žmogus jam pataikavo, stoji už jo pušę, tik tuomet galėjo pasiekti ko geresnio. Dabar kas kita, žmogus esi įvertintas sulyg savo gabumais. Ir kiekvienas žmogus, kas gali dirbt, turi dirbti (O tas baltrankėms panelėms ir ponutėms, aišku, nepatinka). Taip jau yra pasaulis sutvarkytas, kad be darbo nieks nepasidaro. Be darbo negali gyventi.

Ženk, darbo žmogau, pirmyn, per darba, vargą pasieksi šviesią ateitį! Valio Tarybų Lietuvai!

Viena iš klaususiųjų radio programos B. S.

PASTABA: Kiek mums žinoma, dar nėra buvę tikrų dalyvių, kad Tarybų Lietuvos vyriausybė būtų bent vieną sušaudžius. Tiesa, Amerikos lietuviški radijušai, kunigai ir smetonininkų laikraščiai savo kalbose - raštuose buvo daug "sušaudę", bet tie visi "atgijo". Smetonos sušaudytieji nebeatgydavo. Kalėjimuose uždaryty, aišku, turi būt, kadangi smetoniškas režimas turėjo ir paliko daug visokių pik-tadary. — Red.

Sugrįžo iš Ligoninės

Draugė M. Mažilienė sugrįžo iš ligoninės namo, bet sveikata vis nepastatius: kad ir namie, turi gulėt lovoj. Draugės-draugai LDS ir LLD nariai, taipgi moterys klubietės prašomi aplankyti ją namuose, kada ji negali aplankyti mus mitinguose. Dabar gyvena St. Paul's Pl. D.

SUSIRINKIMAI MASPETH, N. Y.

Ketverge, Lapkričio 14-tą, 8 v. vakaro, Zabielskių svet., įvyks ALDDL 138-tos kuopos mėnesinis susirinkimas. Visi nariai prašomi dalyvaut. Sekr.

REIKALAVIMAI

Reikalingas bartenderis dirbti Bar ir Grill biznyje. Dirbs 8 val. į dieną, sėkmadieniais nereikės dirbti. Dėl daugiaur informacijų prašome kreiptis pas: 234 Cleveland St., prie Fulton St., Brooklyn, N. Y. Telefonas: Ap. 7-9718.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau Onos Janičiaus, 1919 m. gyvenę McKees Rocks, Pa. Jos tėvas Juozas Janičius gyveno Cleveland, Ohio. Prašau jos susisiekti su manim laišku, nes labai svarbu. Mrs. Anna McCarthy, General Delivery, Detroit, Michigan.

Clement Vokietaitis LIETUVIS ADVOKATAS

50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

DR. J. J. KASKIAUCIUS

Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVENUE
Arti Chester Avenue.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8

Nėra valandų sėkmadieniais

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoją ir laiduoja ant visokių kapinių; parsamdo aut., mobilius ir karietas veselėjom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: Evergreen 8-9770

Svečiai-Viešnios

Apart vakar mnėtų tolimų svečių, "Laisvės" koncerto proga buvo atvykę dd. Balčūnas ir Karosas iš Easthampton, M. K. Sukackienė iš Worcester, Senas Vincas iš Gibbs-

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-0788
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Idomiai įpuošta Lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alms.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernaktot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelktam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias sutelktam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
Gera! Patyrę Barberiai

Mateušas Simonavičius
Graziai Įrengta Susiejimams Istaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos diena iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET
Glokas nuo Hewes elevatorio stoties
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Rakandų Krautuvė
Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis.
Bedroom and Parlor Sets, Studio Couches, Kitchen Sets, Dinette Sets, Matrasai ir Springsai
GRAND CHAIR CORPORATION
LIETUVIAI RAKANDŲ ISDIRBEJAI
PETRAITIENĖ ir SONAI, Biznio Vedėjai
409 ir 436 Grand St. Tel. EV. 7-8451 Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija
DEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVA
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir idės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame aprokat.mus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1661

tówn, ir J. Jokimas su šeima iš Shelter Island.

"If selected I promise to serve you faithfully"
THE PRESIDENT by BULOVA
PRESIDENT \$45.00
21 Jewels

CO-ED 17 Jewels \$24.75
GODDESS of TIME 17 Jewels \$37.75

Bulova
ROBERT LIPTON
Jeweler :: Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarp Grand & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2178

Dramos Meno Festivalas
JONO VALENCIO
JUBILĖJUS
25 Metų Darbo Dramos Mene
Šeštadienį, Lapkričio 16 November
8 val. vakaro
"AUŠROS SŪNŪS"
Dalyvauja "Aldabalsai"
Sėkmadienį, Lapkričio 17 November
4-tą val. po pietų
Muzikalė Komedija
"KUPROTAS OZELIS"
Dalyvauja Sietyno Choras iš Newark, N. J.
Urašė Bagdonienė Veikalė "Tamsybės Galybė" Anisios rolėje, ir veikalė "Aušros Sūnūs" Dainaitės rolėje.
Taipgi 2-ras Veiksmas "Rudens Smuikai" ir 1-mas Veiksmas "Tamsybės Galybė"
Sėkmadienį, Lapkričio 17 November, 7:30 val. vakaro
"AUŠROS SŪNŪS"
Dalyvauja "Aldabalsai"
SHUBERT HALL
MONROE STREET and BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Bilietų Kaina: 50c, 75c ir \$1.00
Vaidinimai prasidės punktualiai, —prašome nesivėluoti.

